

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

Financování Hasičského záchranného sboru ČR

Tereza Šedivá

© 2021 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Tereza Šedivá

Ekonomika a management
Provoz a ekonomika

Název práce

Financování Hasičského záchranného sboru České republiky

Název anglicky

Financing of the Fire rescue service of the Czech republic

Cíle práce

Cílem práce je komplexně analyzovat finanční procesy v rámci bezpečnostního sboru HZS ČR, zaměřit se na jeho jednotlivé organizační části a popsat dosavadní finanční toky a operace. Identifikovat jednotlivé finanční oblasti organizačních složek státu v rámci sboru a jednotlivé finanční oblasti, včetně statistiky finančních (rozpočtovaných) údajů za posledních 10 let. HZS ČR je samostatný bezpečnostní sbor, který je zejména financován ze státního rozpočtu, ale částečně i z mimorozpočtových zdrojů. Jako sub-cíle v práci jsou zejména:

- popis organizačních složek státu z hlediska jejich financování, v rámci HZS ČR,
- popis mimorozpočtových zdrojů v rámci HZS ČR,
- komparace finančních zdrojů za posledních 10 let v rámci HZS ČR.

Metodika

Základní metody budou humanitní, společenskovední, tedy zejména shromáždění literatury, statistických údajů a dostatečných pramenů. Dále se bude jednat o metodu analýzy, nejen všech dostupných pramenů, ale i příslušných právních předpisů. A posléze o metodu syntézy do podoby závěrečné práce. A to včetně komparace finančních zdrojů za posledních 10 let.

Doporučený rozsah práce

40-60 stran

Klíčová slova

Hasičský záchranný sbor ČR, finanční analýza, bezpečnostní sbor, rozpočet, rozpočtová organizace, organizační složky státu,

---

Doporučené zdroje informací

KNÁPKOVÁ, A. – PAVELKOVÁ, D. – REMEŠ, D. – ŠTEKER, K. *Finanční analýza : komplexní průvodce s příklady*. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0563-2.

NAHODIL, F. *Veřejná správa a financování veřejného sektoru*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-536-4.

RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza : metody, ukazatele, využití v praxi 5. aktualizované vydání*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5534-2.

SAMUELSON, P A. – NORDHAUS, W D. *Ekonomie : 19. vydání*. Praha: NS Svoboda, 2013. ISBN 978-80-205-0629-0.

STEJSKAL, J. – KUVÍKOVÁ, H. – MAŽÁTKOVÁ, K. *Neziskové organizace – vybrané problémy ekonomiky : se zaměřením na nestátní neziskové organizace*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-973-9.

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

prof. Ing. Jaroslav Homolka, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 2. 12. 2019

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 3. 12. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 12. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci „Financování Hasičského záchranného sboru ČR“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 14. března 2021

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala prof. Ing. Jaroslavu Homolkovi, CSc., za pomoc a dohled nad mou bakalářskou prací. Dále bych chtěla poděkovat celému Hasičskému záchrannému sboru České republiky, zejména náměstkovi generálního ředitele HZS ČR pro řízení lidských zdrojů plk. doc. JUDr. Františku Vaverovi, Ph.D., LL. M., a ředitelce ekonomického odboru generálního ředitelství HZS ČR za všechny poskytnuté informace, podklady a cenné rady, bez kterých by tato bakalářská práce nemohla vzniknout.

Financování Hasičského záchranného sboru ČR

Abstrakt

Práce se zabývá komplexní a systematickou analýzou finančních procesů v rámci bezpečnostního sboru – Hasičského záchranného sboru ČR zaměřenou na jeho jednotlivé organizační části a popisem dosavadních finančních toků a operací. Dále pak identifikuje jednotlivé finanční oblasti v rámci sboru a jednotlivé finanční kapitoly, včetně statistiky finančních (rozpočtových) údajů za posledních deset let a jejich následné komparace. Mezi subcile bakalářské práce patří popis mimorozpočtových zdrojů financování HZS ČR.

V teoretické části se práce zabývá historií HZS ČR, jeho vývojem a ukotvením v systému státu, jeho úkoly a právními předpisy, jimiž se řídí.

V praktické části práce je definováno financování HZS ČR a to jak z rozpočtových zdrojů, tak i ze zdrojů mimorozpočtových.

Autorka vytvořila z dat a údajů, které získala během své praxe a konzultací u Ministerstva vnitra - generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky obraz finanční situace HZS ČR, který je komparován za aktuální desetiletí.

Klíčová slova: Hasičský záchranný sbor ČR, finanční analýza, bezpečnostní sbor, rozpočet, rozpočtová organizace, organizační složky státu

Financing of the Fire rescue service of the Czech Republic

Abstract

The thesis deals with a comprehensive and systematic analysis of financial processes within the Fire and Rescue Service of the Czech Republic, while focusing on its individual organizational units. It describes existing cash flow and related operations. It also identifies individual financial areas within this security force with identification of individual cash flow and supplemented by financial statistics for the last decade and their subsequent comparison. The sub-objectives of the bachelor thesis include a description of an off-budget resources for financing the Fire and Rescue Service of the Czech Republic.

The theoretical part describes history of the Fire and Rescue Service of the Czech Republic, its further development, anchor to the state system and its tasks and legal regulations by which it is governed.

The practical part defines the Fire and Rescue Service of the Czech Republic financing by both budget and off-budget resources.

The author created a financial overview of the Fire and Rescue Service of the Czech Republic based on the data obtained during her practice and consultations at the Ministry of the Interior - General Directorate of the Fire and Rescue Service of the Czech Republic and compared it within the last decade.

Keywords: Fire rescue service of the Czech Republic, financial analysis, security corps, budget, budget organization, state organizational units

Obsah

1 Úvod	11
2 Cíl práce a metodika.....	13
2.1 Cíl práce.....	13
2.2 Metodika.....	13
3 Současný stav poznání řešené problematiky.....	14
3.1 Členění národního hospodářství	14
3.1.1 Druhy organizací v neziskovém sektoru v ČR.....	15
3.2 Státní rozpočet	19
3.2.1 Kapitoly státního rozpočtu.....	21
3.2.1.1 Ministerstvo vnitra	22
3.3 Integrovaný záchranný systém.....	23
3.4 HZS ČR	26
3.4.1 Historie	27
3.4.2 Právní rámec HZS ČR.....	27
3.4.3 Organizační struktura HZS ČR.....	29
4 Vlastní práce	32
4.1 Financování HZS ČR	32
4.1.1 Mimorozpočtové zdroje financování HZS ČR.....	35
4.2 Komparace zdrojů financování HZS ČR za období 10 let	44
5 Výsledky a diskuse	48
6 Závěr	49
7 Seznam použitých zdrojů	51
8 Přílohy	54

Seznam příloh

Příloha 1 – příjmy a výdaje státního rozpočtu dle zákona č. 218/2000 Sb.....	54
Příloha 2 – Ukazatele kapitoly 314 - MV	57
Příloha 3 – historie HZS ČR	59
Příloha 4 – právní rámec HZS ČR	64
Příloha 5 – organizační struktura HZS ČR	67

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Členění národního hospodářství	14
Obrázek 2 – MV-GŘ HZS ČR.....	30

Seznam tabulek

Tabulka 1 – Počet událostí se zásahem jednotek požární ochrany	26
Tabulka 2 – Porovnání stanoveného rozpočtu výdajů HZS ČR (v tis. Kč).....	32
Tabulka 3 – Počet zaměstnanců HZS ČR.....	33
Tabulka 4 – nárůst inflace oproti roku 2009.....	35
Tabulka 5 - Úhrady nákladů za zásahy JPO u dopravních nehod.....	37
Tabulka 6 – Dopravní nehody s následky v krajích ČR v roce 2020.....	38
Tabulka 7 – Finanční prostředky z FZŠ za rok 2020	41
Tabulka 8 – věcná náplň FZŠ za rok 2020	42
Tabulka 9 - Zapojení mimorozpočtových zdrojů HZS ČR	43
Tabulka 10 – Mimorozpočtové zdroje a ostatní příjmy	44
Tabulka 11 – Kapitolní sešit R1 (2009–2018).....	46
Tabulka 12 – Závěrečný účet kapitoly R2 (2009–2018).....	46

Seznam grafů

Graf 1 - Struktura zásahů jednotek požární ochrany v roce 2020.....	26
---	----

Seznam použitých zkratk

CPS	Centrální požární stanice
ČKP	Česká kancelář pojistitelů
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
EPS	Elektrická požární signalizace
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
FS	Fond soudržnosti
FZŠ	Fond zábrany škod
GŘ	Generální ředitel
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
IOP	Integrovaný operační program
IZS	Integrovaný záchranný systém
JSDHO	Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce
MV	Ministerstvo vnitra
MV-GŘ HZS ČR	Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky
NNV	Nároky z nespotebovaných výdajů
OPIS	Operační a informační středisko
OP PS	Operační program přeshraniční spolupráce
OPŽP	Operační program životního prostředí
PS	Požární stanice
RF	Rezervní fond

ŠVZ
ÚSC

Školní výcvikové zařízení
Územní samosprávní celek

1 Úvod

Bakalářská práce je zpracována na téma „Financování Hasičského záchranného sboru ČR“. Práce se tedy zabývá HZS ČR jakožto organizační složkou státu a zdroji jeho financování.

Organizační složky státu jsou velmi důležitou součástí fungování státu, jak je uvedeno v další části práce. Právě svou důležitostí pro nás občany upoutaly pozornost autorky práce a chtěla se podívat hlouběji do takových organizací, jak hospodaří v ekonomické oblasti, případně i z hlediska účetnictví, a jak si vedou svůj rozpočet, z čeho se takový rozpočet skládá, kde získávají finance na fungování, a spousta dalších otázek, které jsou v této závěrečné práci zodpovězeny a zpracovány.

Do organizačních složek státu v širším slova smyslu patří i IZS, pod který spadají zejména tyto složky:

- HZS ČR,
- zdravotnická záchranná služba,
- Policie České republiky.

Autorka vycházela z odborné literatury, ze zákonů a vyhlášek, z internetových portálů a z interních podkladů od MV-GŘ HZS ČR.

Samotná práce je rozdělena na tři hlavní části, kterými jsou „současný stav poznání řešené problematiky“, „vlastní práce“ a „výsledky a diskuse“. Kapitola číslo 3, tedy Současný stav poznání řešené problematiky, je dále členěna na podkapitoly „Členění národního hospodářství“, „Státní rozpočet“, „Integrovaný záchranný systém“ a konečně „HZS ČR“. Kapitola 4 („vlastní práce“) má dvě podkapitoly a těmi jsou „Financování HZS ČR“ a „Komparace zdrojů financování HZS ČR za období 10 let“. A poslední podstatná kapitola – „Výsledky a diskuse“ obsahuje zhodnocení a komentář autorky.

V první části – „členění národního hospodářství“ je vysvětleno, kam předmětná organizační složka státu spadá v rámci národního hospodářství, a také je zde definována samotná organizační složka státu a další.

Druhá část práce se zabývá státním rozpočtem, jeho skladbou a jeho úpravou. Nachází se zde podkapitola MV jako jedna z kapitol státního rozpočtu. Téma práce s touto kapitolou státního rozpočtu je úzce spjaté, jelikož do rozpočtové kapitoly 314 HZS ČR spadá.

Třetí část práce pojednává o integrovaném záchranném systému, který je nutné zmínit, hovoří-li se o HZS ČR.

HZS ČR je obsahově nejpodstatnější podkapitolou teoretické části práce. Začíná stručnou historií HZS ČR, pokračuje právním rámcem, který vymezuje jednání a působnost HZS ČR, a je zde zobrazena a popsána organizační struktura HZS ČR.

Vlastní práce obsahuje samotné financování HZS ČR, kde jsou podrobně a systematicky popsány všechny zdroje financování a následně komparovány.

Základním cílem práce je systematický popis organizačních složek státu z hlediska jejich financování v rámci IZS, podrobný popis rozpočtových i mimorozpočtových zdrojů HZS ČR a v neposlední řadě komparace finančních zdrojů HZS ČR v rámci posledních deseti let. Dílčími cíli jsou popis HZS ČR z hlediska své historie, financování a zapojení vícezdrojového financování do IZS.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem práce je, jak je výše uvedeno, komplexně a systematicky analyzovat finanční procesy v rámci bezpečnostního sboru HZS ČR, zaměřit se na jeho jednotlivé organizační části a popsat dosavadní finanční toky a operace.

Identifikovat jednotlivé finanční oblasti v rámci sboru a jednotlivé finanční kapitoly, včetně statistiky finančních (rozpočtovaných) údajů za posledních 10 let.

HZS ČR je samostatný bezpečnostní sbor, který je zejména financován ze státního rozpočtu, ale částečně i z mimorozpočtových zdrojů.

Jako subcíle v práci jsou zejména:

- popis organizačních složek státu z hlediska jejich financování se zaměřením na HZS ČR,
- popis mimorozpočtových zdrojů v rámci HZS ČR,
- komparace finančních zdrojů za posledních deset let v rámci HZS ČR.

2.2 Metodika

Základní metody budou humanitní, společenskovední a komparační, tedy zejména shromáždění literatury, statistických údajů a dostatečných pramenů. Jedná se zejména o nashromáždění literatury, dostupných pramenů od HZS ČR a též konzultace s funkcionáři HZS ČR.

Dále se bude jednat o metodu analýzy nejen všech dostupných pramenů, ale i příslušných právních předpisů a shromážděných podkladů.

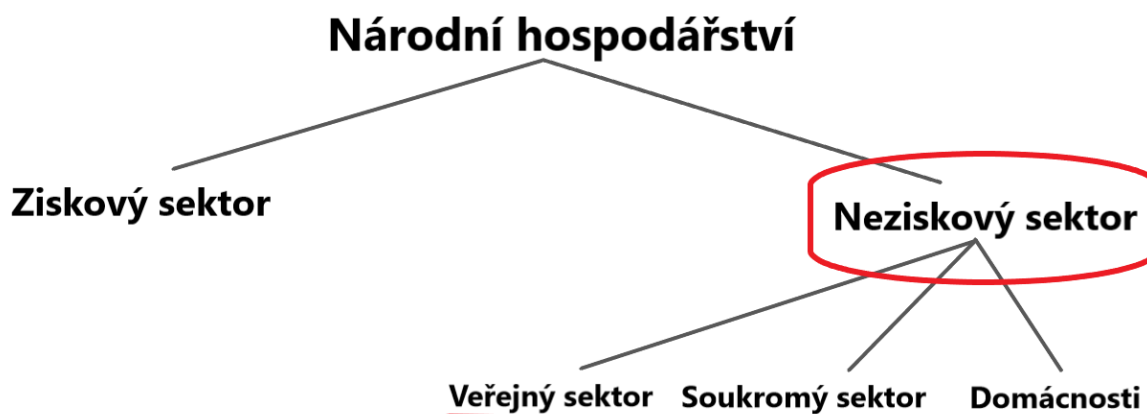
A posléze o metodu syntézy do podoby závěrečné práce. A to včetně komparace finančních zdrojů za posledních deset let. Následně se jednalo o podrobnou analýzu nashromážděných pramenů a syntézu do podoby závěrečné práce.

3 Současný stav poznání řešené problematiky

3.1 Členění národního hospodářství

HZS ČR spadá v širším slova smyslu do neziskového sektoru národního hospodářství, respektive do jeho veřejného sektoru. Přestože je HZS ČR řazený do neziskového sektoru, nelze jej chápat jako neziskovou organizaci v pravém slova smyslu. Neziskovými organizacemi především rozumíme například zájmová sdružení, občanská sdružení a spolky, politické strany a hnutí, náboženské společnosti, nadace, nadační fondy a další. Obrázek 1 zobrazuje členění národního hospodářství.

Obrázek 1 - Členění národního hospodářství

Zdroj: vlastní zpracování

Národní hospodářství se skládá ze dvou základních sektorů, na ziskový (neboli tržní) sektor a na neziskový (neboli netržní) sektor. Tato bakalářská práce se zabývá neziskovým sektorem. Jde o sektor, kde instituce a organizace jsou primárně založeny za jiným účelem, než je dosahování zisku. Cílem neziskových organizací není tedy vytvářet zisk a rozdělovat jej mezi vlastníky, ale přímá produkce užitku. Podle kritéria členění se tyto organizace často označují i jinými názvy, jako příklad může být uveden název nevýdělečné organizace – nejsou založeny za účelem podnikání (výdělku).

Není však pravidlem, že by neziskové či nevýdělečné organizace nesměly vytvářet zisk, to samozřejmě mohou. Mohou vydělávat prostředky doplňkovou či podnikatelskou činností.

Neziskové organizace se dále člení na státní a nestátní organizace. Toto členění je podle zřizovatele či iniciátora dané organizace, kterým u veřejných neziskových organizací

může být stát, vláda, kraje, obce, případně jejich organizační složky. Patří sem hlavně organizační složky státu a příspěvkové organizace, které zabezpečují výkon státní správy nebo zajišťují další veřejné služby, například zdravotní a sociální služby a školství. Soukromé organizace vznikají tedy rozhodnutím soukromého subjektu (fyzické či právnické osoby). Veřejné organizace naopak vznikají rozhodnutím veřejnou institucí (státu). Můžeme zde použít tedy i označení „soukromé neziskové organizace“ a „veřejné neziskové organizace“.

„Veřejný sektor představuje významnou součást systému národního hospodářství, která plní v ekonomickém systému nezastupitelnou úlohu. Ve veřejném sektoru jsou dané hodnoty, produkty a služby vytvářeny za účelem uspokojení cizích (zejména kolektivních) potřeb veřejnosti, kdy je kladen důraz na plnění společenských cílů (na úkor cílů individuálních)“. (Nahodil, 2014)

Zastupuje tedy zejména služby, které zajišťují péči o zdraví, bezpečnost, vzdělávání, kulturu a jiné společenské využití. V praxi je veřejný sektor zastupován zejména veřejnou správou, která představuje systém subjektů veřejného sektoru zastupující instituce s centrální působností a instituce s územní působností.

Nejvýznamnějším nástrojem veřejného sektoru jsou veřejné finance. Může tím pádem ovlivňovat situaci ekonomických subjektů na mikroekonomické úrovni, ale i makroekonomickou situaci dané země (vzhledem k velikosti). Můžeme je vymezit jako finanční vztahy a toky mezi institucemi veřejné správy a ostatními ekonomickými subjekty (alespoň jedna z nich musí disponovat prostředky z veřejných zdrojů). Jedná se o finanční fond, který veřejnému sektoru pokrývá jeho činnost (financovat provoz, investiční činnost, zabezpečení tvorby veřejných statků, ...)

3.1.1 Druhy organizací v neziskovém sektoru v ČR

„Podle způsobu vzniku a právní úpravy se výrazně odlišuje i způsob řízení. Dá se předpokládat, že státní neziskové organizace nebudou mít možnost tvorby vlastního přístupu k managementu, neboť ten se bude odvíjet od jednotné právní úpravy, což více odpovídá tvrzení „mohou vykonávat jen to, co zákon jednoznačně uvádí“. To má za cíl zjednodušit řízení celé hierarchie těchto státních organizací, ovšem výrazně to omezuje aktivitu státních neziskových organizací“. (Stejskal, Kuvíková, & Mařátková, 2012)

1. Státní neziskové organizace

a) Příspěvkové organizace

Tyto organizace jsou právnickou osobou a jsou zřízeny státem nebo územně samosprávným celkem. Zřizovatel o vzniku příspěvkové organizace vydá zřizovací listinu, která musí obsahovat:

- název a sídlo příspěvkové organizace,
- vymezení hlavních činností organizace,
- zda bude organizace provozovat pouze hlavní činnost nebo jí bude povoleno i provozování ekonomické činnosti,
- informace o svěření majetku,
- statutární orgány příspěvkové organizace,
- dobu, na kterou je zřízena (nebo na dobu neurčitou).

Po založení vydá další vnitřní předpisy:

- statut, který podléhá schválení zřizovatelem,
- organizační řád,
- pravidla hospodaření,
- odpisový řád,
- pravidla pro oběh účetních dokladů a další vnitřní předpisy.

V čele stojí vedoucí/ředitel příspěvkové organizace, jehož jmenuje zřizovatel. Je statutárním orgánem a jedná za příspěvkovou organizaci navenek. Nezbytným útvarem organizačního členění je ekonomické, právní či správní oddělení. Další části se zabývají již hlavní činností. Kontrolním orgánem je vnitřní audit a oddělení vnějšího auditu příslušného zřizovatele.

„Příspěvková organizace hospodaří na základě schváleného ročního rozpočtu. Výsledky hospodaření příspěvková organizace předkládá ke schválení zřizovateli, který rozhoduje o rozdělení zisku nebo o způsobu úhrady ztráty“. (Stejskal, Kuvíková, & Mařátková, 2012)

Tyto organizace provozují takovou činnost, kterou nelze provozovat při samofinancování nebo ziskovosti. Poskytují především služby za nízké ceny. Nižší, než jsou skutečné náklady (jelikož jsou dotované). Některé služby jsou úplně zdarma a její úhradu provádí stát (příspěvky). Patří sem oblasti vědy a výzkumu, údržby komunikací, zdravotnictví, školství, kultury, sociální péče, obrany a bezpečnosti a další.

Příspěvkové organizace část svých finančních prostředků získávají z ekonomické činnosti.

b) Organizační složky státu

„Patří sem široký okruh institucí státu. Tyto organizace mají velké množství specifík:

• vymezují se jako účetní jednotka, ale ne každá organizační složka státu je účetní jednotkou,

• většina vzniká ze zákona, ale mohou být také zakládány rozhodnutím ministerstev,

• zastupují stát a nakládají se státním majetkem, avšak nemají právní subjektivitu a nejsou právníckými osobami“. (Stejskal, Kuvíková, & Mařátková, 2012)

Jmenovaný vedoucí organizační složky státu činí právní úkony jménem státu, může jím být ředitel, prezident, kancléř, případně pověřený zástupce státu, nebo může být volený Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR nebo Senátem ČR. Toto jmenování může provést prezident republiky nebo vysocí ústavní činitelé státu.

Zvolený vedoucí zastupuje stát v řízení před soudy a správními úřady, pokud se ovšem jedná o řízení, ve kterém daná organizační složka státu vystupuje.

V pracovněprávní oblasti jsou zaměstnanci dané organizační složky státu zaměstnanci státu. Organizační strukturu schvaluje zřizovatel organizační složky státu.

V roce 2001 organizační složka státu vznikla na základě zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

„Organizační složky státu vznikly z původních rozpočtových organizací státu a v jejich kompetenci je zajišťovat jim svěřené funkce státu. Jsou plně odkázány na financování ze státního rozpočtu. Zřizovatel má povinnost provádět kontrolu a schvalování hospodaření těchto organizací“. (Stejskal, Kuvíková, & Mařátková, 2012)

Patří sem například:

- Ministerstvo obrany
- Ministerstvo financí
- MV
- Ministerstvo dopravy
- Ministerstvo zemědělství
- Ministerstvo pro místní rozvoj
- Ministerstvo kultury
- Ministerstvo průmyslu a obchodu

- a další ...

Do organizační složky státu MV patří právě HZS ČR.

Hospodaření organizačních složek státu podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), (§45)

„Organizační složka státu hospodáří s prostředky státního rozpočtu, tyto prostředky jí stanoví správce kapitoly, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak. Příjmy a výdaje organizační složky státu jsou tedy příjmy a výdaji státního rozpočtu. Její rozpočet může zahrnovat pouze takové příjmy a výdaje, které souvisejí s činnostmi vymezenými ve zřizovací listině nebo takové, které souvisejí s činnostmi stanovenými zákonem.

Organizační složka státu musí dbát na dosahování příjmů stanovených rozpočtem a musí plnit určené úkoly co nejhospodárněji. Prostředky může používat pouze na krytí nezbytných potřeb a na opatření, která se zakládají na právních předpisech. Závazné ukazatelé stanovené organizační složce státu zákonem o státním rozpočtu jí udávají výši, do které může prostředky čerpat. Případně může výši prostředků stanovit správce kapitoly v rámci rozpočtu kapitoly v souladu s věcným plněním, pokud nestanoví zákon č. 218/2000 Sb., (rozpočtová pravidla – viz výše) v § 24, 25 a 47 jinak.

Prostředky fondů organizační složky státu, zisk získaný hospodářskou činností vykonávanou na základě zvláštního zákona, peněžité dary a prostředky poskytnuté ze zahraničí podle jejich vymezení na základě právního aktu, kterým byly poskytnuty a prostředky zvláštních účtů k financování obměn a záměn státních hmotných rezerv podle zvláštního předpisu § 6 odstavce 1 zákona č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv, tyto zdroje spadají do mimorozpočtových zdrojů, se kterými organizační složka státu také hospodáří. Používají se prostřednictvím rozpočtu. Prostředky fondu kulturních a sociálních potřeb se používají přímo s výjimkou prostředků určených na financování reprodukce dlouhodobého hmotného majetku a prostředků zvláštních účtů k financování obměn a záměn státních hmotných rezerv.

Podle rozpočtové skladby sestavuje organizační složka státu rozpočet složený z příjmů a výdajů. Každá organizační složka státu si musí zřídit jeden příjmový a jeden výdajový účet státního rozpočtu u České národní banky. Výjimku může udělit ministerstvo, a to z důvodu složité vnitřní struktury organizační složky státu. V tomto případě může ministerstvo zřídit jeden příjmový a jeden výdajový účet státního rozpočtu pro každou kapitolu, jejíž je správcem“.

Organizační složka státu bývá často zaměňována s příspěvkovou organizací, která je zřízena zákonem, vládou nebo ústředním orgánem státní správy a stejně jako organizační složka státu patří mezi neziskové státní organizace. Hlavní rozdíl mezi příspěvkovou organizací a organizační složkou státu je ten, že příspěvková organizace má svou vlastní právní subjektivitu.

2. Nestátní neziskové organizace

Jedná se o početnější skupinu neziskových organizací. Vzhledem k tématu bakalářské práce tato skupina nebude příliš rozebírána, budou uvedeny pouze příklady organizací, které do nestátních neziskových organizací patří. Jedná se například o:

- Občanská sdružení
- Obecně prospěšné společnosti
- Nadace a nadační fondy
- Církev, náboženské společnosti a církevní právnické osoby
- Politické strany a politická hnutí
- Společenství vlastníků jednotek
- Veřejné vysoké školy

3.2 Státní rozpočet

Plán finančního hospodaření státu na rozpočtový rok (rozpočtový rok je shodný s kalendářním rokem) se nazývá státním rozpočtem. Jsou zde uvedeny veškeré finanční prostředky, ze kterých jsou hrazeny veškeré ekonomické, sociální a politické funkce státu.

Plán má formu zákona (aktuálně jde o zákon č. 600/2020 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2021), který je každý rok schvalován poslaneckou sněmovnou po předchozím návrhu vlády. Ministerstvo financí je ústředním orgánem státní správy pro státní rozpočet.

Státní rozpočet obsahuje očekávané příjmy, jakož i odhadované výdaje státního rozpočtu v rozpočtovém roce a financující položky.

Zákona č. 218/2000 Sb., (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, upravuje, že státní rozpočet jako souhrn finančních dokumentů zahrnuje zákon o státním rozpočtu, rozpis ukazatelů státního rozpočtu, podrobné rozpočty organizačních složek státu a změny těchto dokumentů.

Dále obsahuje i dotační vztahy k rozpočtům územních samosprávních celků a státních fondů.

Prostřednictvím státního rozpočtu vláda realizuje hospodářskou politiku a uskutečňuje své programové priority. (Ministerstvo financí – sekce veřejné rozpočty, 2020)

Státní rozpočet se dělí na dvě strany, na příjmovou stranu rozpočtu a výdajovou stranu rozpočtu. Příjmová strana rozpočtu obsahuje plánované příjmy, ze kterých bude stát financovat veškeré aktivity.

V **příloze 1** jsou uvedeny příjmy a výdaje státního rozpočtu dle zákona č. 218/2000 Sb., (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

Druhou stranou rozpočtu je již zmíněná strana výdajová, kde je evidováno plánované rozdělení výdajů. Výdaje jsou vynaloženy na financování aktivit státu, které jsou vymezeny stejným zákonem, popřípadě ústavou.

Výdaje mohou být uskutečněny pouze s předchozím souhlasem vlády.

Státní rozpočet odráží hospodářskou politiku státu, která reaguje na aktuální ekonomickou situaci státu a na předpokládaný vývoj ekonomiky, proto může být vytvořený ve třech variantách, a to vyrovnaný, přebytkový a schodkový. Plní funkci alokační, redistribuční a stabilizační.

Česká národní banka spravuje účet státního rozpočtu.

Kapitolní sešit – návrh rozpočtu kapitoly 314 – Ministerstvo vnitra (R1)

Jedná se o návrh rozpočtu, proto se sestavuje vždy na začátku roku a obsahuje předpokládané státní příjmy a výdaje rozčleněné podle kapitol. Tato bakalářská práce se zaměřuje na kapitolu 314 – MV, pod kterou HZS ČR spadá.

„Návrh státního závěrečného účtu vypracovává ministerstvo (v tomto případě MV) v součinnosti se správci kapitol, územními samosprávnými celky, dobrovolnými svazky obcí, Regionálními radami regionů soudržnosti a státními fondy a předkládá jej vládě. Současně předkládá návrh na použití přebytku rozpočtového hospodaření nebo na úhradu jeho schodku“. (Rozpočet a financování:, 2018)

Závěrečný účet kapitoly 314 – Ministerstvo vnitra (R2)

Výsledný stav rozpočtu neboli hospodaření kapitol se od návrhu rozpočtu liší. Poslanecká sněmovna závěrečný účet kapitoly přijme a vypořádá se se schodkem nebo s případným přebytkem.

Závěrečný účet kapitoly obsahuje údaje o výsledku rozpočtového hospodaření minulého roku.

Kromě kapitol státního rozpočtu se státní rozpočet člení také dle závazných ukazatelů, které jsou stanoveny účelovostí příjmů a výdajů. Mezi tyto ukazatele se řadí Souhrnné ukazatele, Specifické ukazatele – příjmy, Specifické ukazatele – výdaje a Průřezové ukazatele. **Příloha 2** této bakalářské práce obsahuje jednotlivé ukazatele dle zmíněných okruhů pro rozpočtové období 2021–2023.

3.2.1 Kapitoly státního rozpočtu

Příjmy a výdaje státního rozpočtu jsou členěny na jednotlivé kapitoly státního rozpočtu. Kapitoly státního rozpočtu vyjadřují okruh působnosti a odpovědnosti ústředních orgánů státní správy a dalších organizačních složek státu, stanoví-li zvláštní zákon, že tyto organizační složky státu mají samostatnou kapitolu ve státním rozpočtu nebo že mají postavení ústředního orgánu státní správy, popřípadě že mají postavení ústředního orgánu státní správy pro rozpočtové účely.

Mezi kapitoly státního rozpočtu například řadíme:

- Kancelář prezidenta republiky
- Poslaneckou sněmovnu Parlamentu ČR
- Senát Parlamentu ČR
- Ministerstvo obrany
- Ministerstvo financí
- MV
- a další...

Rozpočet kapitoly obsahuje rozpočtové příjmy a výdaje správce kapitoly, příjmy a výdaje organizačních složek státu v jeho působnosti, výdaje na činnost příspěvkových organizací uvedené v § 7 odst. 1 písm. a) zákona č. 218/2000 Sb. (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a odvody příspěvkových organizací v jeho působnosti. Rozpočet kapitoly obsahuje též dotace a návratné finanční výpomoci ze státního rozpočtu pro fyzické a další právnické osoby na úkoly a činnosti, které jsou v působnosti správce kapitoly. V rámci závazných ukazatelů stanovených zákonem o státním rozpočtu mohou správci kapitol tvořit rozpisové rezervy.

Příjmy a výdaje státního rozpočtu, které mají všeobecný charakter, a nepatří tak do okruhu působnosti určitého správce kapitoly, nebo výdaje státního rozpočtu, jejichž výše pro jednotlivé kapitoly není v době schvalování zákona o státním rozpočtu na příslušný rozpočtový rok známa, tvoří kapitolu Všeobecná pokladní správa. Součástí kapitoly Všeobecná pokladní správa je i vládní rozpočtová rezerva. Správcem této kapitoly je ministerstvo.

Kapitolu Státní dluh, kde je správcem kapitoly ministerstvo, tvoří příjmy a výdaje státního rozpočtu spojené s řízením likvidity státní pokladny a řízením státního dluhu.

3.2.1.1 Ministerstvo vnitra

Jak již bylo zmíněno, MV je jednou z kapitol státního rozpočtu, a to kapitolou 314. Do této kapitoly státního rozpočtu spadá i Policie ČR a HZS ČR, organizační složky státu a příspěvkové organizace zřízené MV. Dále je v rozpočtu MV začleněn i rozpočet civilní zpravodajské služby, Úřadu pro zahraniční styky a informace.

Působnost ministerstva vymezuje § 12 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a to následovně:

„(1) MV je ústředním orgánem státní správy pro vnitřní věci, zejména pro

- a) veřejný pořádek a další věci vnitřního pořádku a bezpečnosti ve vymezeném rozsahu, včetně dohledu na bezpečnost a plynulost silničního provozu,*
- b) jména a příjmení, matriky, státní občanství, občanské průkazy, hlášení pobytu, evidenci obyvatel a rodná čísla,*
- c) shromažďovací právo a sdružování v politických stranách a v politických hnutích,*
- d) veřejné sbírky,*
- e) archivnictví a spisovou službu,*
- f) zbraně a střelivo,*
- g) požární ochranu,*
- h) cestovní doklady, povolení pobytu cizinců a postavení uprchlíků,*
- i) územní členění státu,*
- j) státní hranice, jejich vyměřování, udržování a vedení dokumentárního díla a zřizování, uzavírání a změny charakteru hraničních přechodů,*
- k) státní symboly,*

- l) volby do zastupitelstev územní samosprávy, do Parlamentu České republiky, do Evropského parlamentu konané na území České republiky a volbu prezidenta republiky,*
- m) krizové řízení, civilní nouzové plánování, ochranu obyvatelstva a integrovaný záchranný systém,*
- n) elektronickou identifikaci a služby vytvářející důvěru,*
- o) oblast informačních systémů veřejné správy.*
- (2) MV plní koordinační úlohu v oblasti správního řízení, správního trestání, spisové služby a postupů podle kontrolního řádu.*
- (3) Dále MV plní koordinační úlohu v oblasti organizace a výkonu veřejné správy.*
- (4) MV i plní koordinační úlohu v oblasti služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů a státní služby.*
- (5) Zajišťuje komunikační síť pro Policii České republiky, složky integrovaného záchranného systému a územní orgány státní správy a provozuje informační systém pro nakládání s utajovanými informacemi mezi orgány veřejné moci.*
- (6) MV plní též koordinační úlohu pro informační a komunikační technologie.*
- (7) MV plní koordinační úlohu v oblasti evropských politických stran a evropských politických nadací se sídlem na území České republiky“.*

Z důvodu, že MV je jednou z kapitol státního rozpočtu, přesněji kapitolou 314, hospodaří s prostředky státu, které jí jsou přiděleny správcem kapitoly.

Kapitola 314 hospodaří s prostředky státu, které jí jsou přiděleny správcem kapitoly, což je MV. Za správu kapitoly pak odpovídá člen vlády – ministr vnitra, od roku 2018 do současnosti je to Jan Hamáček.

3.3 Integrovaný záchranný systém

„IZS nelze chápat jako instituci, úřad, sbor, sdružení ani jako právnickou osobu. Jedná se o formu organizace práce s nástroji kooperace a vzorovými metodikami spolupráce (modelovými činnostmi) a tvoří jeden z elementárních prvků zajištění vnitřní bezpečnosti státu“. (Zpěvák, 2019)

V roce 2000 byla přijato několik zákonů, které souvisejí s bezpečností (jedná se o tzv. „krizovou legislativu“). Jedním z hlavních zákonů pro řešení zejména mimořádných událostí je zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů (o IZS), ve znění pozdějších předpisů. V tomto zákoně je vymezen IZS, stanoveny složky IZS a jejich působnost, dále působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních

samosprávních celků. Zákon také vymezuje práva a povinnosti jak právnických, tak fyzických osob při přípravě na mimořádné události, při záchranných a likvidačních pracích, při ochraně obyvatelstva při přípravě na krizové situace a při jejich řešení. Další důležitý zákon je tzv. krizový zákon, tedy zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů. V této právní úpravě se upravují i jednotlivé krizové stavy (vycházejíce z ústavního zákona o bezpečnosti ČR) – mezi krizové situace patří stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu a stav válečný.

Stav nebezpečí je definován zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, § 3. Jedná se o stav, který lze vyhlásit pouze na území určitého kraje či jeho části, a to hejtmánem. Stav nebezpečí nelze vyhlásit pro celou Českou republiku. Tento stav nastává tehdy, je-li ohrožen život, majetek, zdraví, životní prostředí. Vyhlásit stav nebezpečí je možný pouze po nezbytně nutnou dobu a maximálně na třicet dnů.

Nouzový stav je upraven ústavním zákonem č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Vyhláší jej vláda v případě ohrožení životů, zdraví, majetku nebo vnitřního pořádku a bezpečnosti z důvodů, kterými jsou živelní pohromy, ekologické havárie, průmyslové havárie, nehody nebo jiná nebezpečí. Stejně tak, jako tomu je u stavu nebezpečí, i zde existuje maximální lhůta třiceti dnů.

Stav ohrožení státu je také upraven ústavním zákonem o bezpečnosti České republiky, který uvádí, kdy je možné tento stav vyhlásit: „je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy.“ Je vyhlášován parlamentem po jeho schválení nadpoloviční většinou všech poslanců a všech senátorů.

Válečný stav je stavem, který je definován stejně jako předchozí dva stavy ústavním zákonem o bezpečnosti České republiky. Podle Ústavy ČR je možné vyhlásit válečný stav v případě: „je-li Česká republika napadena, nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení.“ Válečný stav lze vyhlásit pouze pro celé území České republiky. (Zpěvák, 2019)

„Z dikce zákona je zřejmé, že integrovaný záchranný systém (dále jen „IZS“) se použije v přípravě na vznik mimořádné události a při potřebě provádět současně záchranné a likvidační práce dvěma nebo více složkami IZS“. (Rektořík, 2004)

IZS se skládá ze základních složek a ostatních složek.

Základní složky IZS

- HZS ČR;
- jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany;
- poskytovatelé zdravotnické záchranné služby;
- Policie ČR.

Ostatní složky IZS

- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil;
- obecní policie;
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory;
- ostatní záchranné sbory;
- orgány ochrany veřejného zdraví;
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby;
- zařízení civilní ochrany.

Hlavním koordinátorem integrovaného záchranného systému je HZS ČR. Pokud zasahuje více složek integrovaného záchranného systému, „velí“ většinou příslušník HZS ČR. Řídí součinnost složek a koordinuje záchranné a likvidační práce. Jedná se o operativní řízení, kdy operační a informační středisko HZS ČR povolává a nasazuje jednotlivé složky IZS v konkrétních lokalitách.

Na strategické úrovni řízení jsou to krizové orgány krajů a MV, kteří IZS koordinují.

Jak již bylo zmíněno, integrovaný záchranný systém nezajišťuje pouze záchranné práce, ale také práce likvidační. Jedná se o činnosti k nápravě následků způsobených mimořádnými událostmi. Likvidační práce jsou realizovány ihned po záchranných pracích bez zbytečného odkladu, aby mohly složky integrovaného záchranného systému opustit místo zásahu, uvést ho do opětovného provozu a ukončit zásah.

Zákon č. 239/2000 Sb., o IZS, ve znění pozdějších předpisů, v podrobnostech rozvádějí prováděcí předpisy. Jde zejména o vyhlášku č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění pozdějších předpisů, vyhlášku č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva, ve znění pozdějších předpisů, a další vnitřní předpisy a metodické pokyny a interní akty řízení (v prostředí HZS ČR akty řízení generálního ředitele HZS ČR).

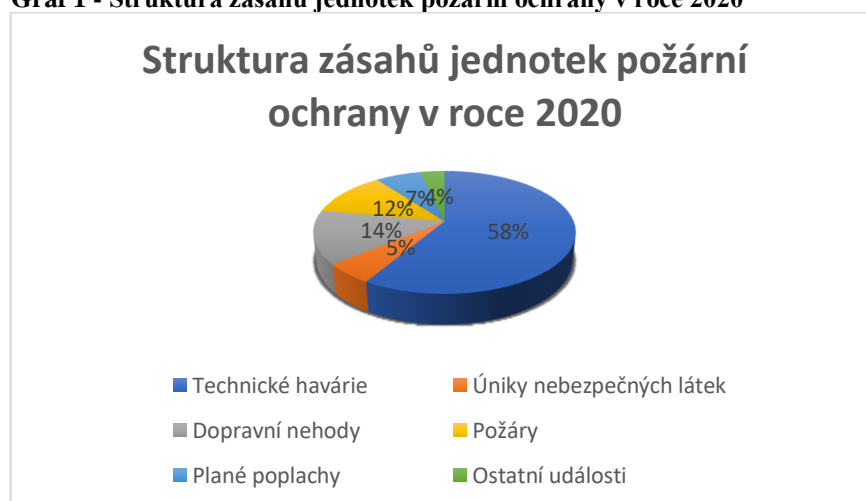
3.4 HZS ČR

Jedná se o profesionální hasičský sbor a jednotný bezpečnostní sbor. Posláním HZS ČR je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi. O právním rámci HZS ČR, jeho postavení, úkolech a kompetencích je pojednáno podrobněji v kapitole 6.2.

„Bezpečnostním sborem“ je kromě HZS ČR též Policie ČR, Celní správa ČR, Vězeňská služba ČR, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služba a Úřad pro zahraniční styky a informace.

Počet událostí, které vyžadují zásah HZS ČR, roste. V roce 2019 se jednalo o 130 229 celkových zásahů a v roce 2020 jich bylo již 143 490. Rozhodně to nejsou pouze zásahy týkající se požárů. Výjezdy spjaté s požáry naopak procentuálně klesly (o 7,62 %), v roce 2019 se jednalo pouze o 14 % celkových výjezdů, což odpovídá 18 374 událostí, a v roce 2020 již 12 % z celkových výjezdů, tedy 16 961 událostí. Největší podíl zásahů HZS ČR tvoří technické havárie, kterých v roce 2019 bylo 72 422, v roce 2020 vzrostl počet zásahů kvůli technickým haváriím na 84 041. Níže se nachází přehledný graf 1, který znázorňuje události řešené jednotkami požární ochrany za rok 2020. A pod ním tabulka 1 s počtem celkových událostí řešenými jednotkami požární ochrany za období od roku 2016 do roku 2020.

Graf 1 - Struktura zásahů jednotek požární ochrany v roce 2020

Zdroj: MV-GŘ HZS ČR – bilanční zpráva za rok 2020

Tabulka 1 – Počet událostí se zásahem jednotek požární ochrany

Počet událostí za rok	2016	2017	2018	2019	2020
Celkem	105 490	125 974	124 388	130 229	143 490

Zdroj: MV-GŘ HZS ČR – bilanční zpráva za rok 2020

Z grafu 1 je patrné, že událostí typu technických havárií je nejvíce. Dále pak událostí důsledkem dopravních nehod (20 161). Nejméně je naopak událostí spjatých s úniky nebezpečných látek (7 618), ostatních událostí (5 192) a planých poplachů (9 517).

3.4.1 Historie

Jako zdroj při pojednání o historii HZS ČR posloužila publikace „Stručná historie profesionální požární ochrany v českých zemích“, jejíž autorem je JUDr. Zoltán Szaszo.

„První zmínky o opatřeních, činěných k předcházení vzniku požárů a o organizování likvidace vzniklého ohně, pocházejí ze 14. století. V Praze například existoval tzv. požární řád nazvaný „O pořádku při hašení ohně“, který řízením hasebních prací pověřoval rychtáře a různým skupinám osob podle jejich profese nařizoval povinnosti, které bychom dnes nazvali jako osobní a věcnou pomoc.

V 17. století byly vypracovány v mnoha místech první požární řády, které nařizovaly soustředování různých prostředků pro hašení požárů na určená místa. Tyto požární řády měly několik částí. Některé měly preventivní obsah a ukládaly majitelům domů především udržovat v pořádku komíny a zabezpečit, aby od plamenů svíček a jiných zdrojů ohně nevznikl požár. Přísná opatrnost se nařizovala při práci s hořlavými látkami jako je seno, sláma a dřevo a při zacházení s ohněm. V případě vzniku požáru měl postižený nebo jeho sousedé povinnost vyhlásit poplach. Obyvatelé, zejména zástupci různých profesí (např. tesaři, zedníci, kováři, zvonáři, zámečníci), měli za povinnost na místě požáru různými nástroji (sekery, háky, krumpáče apod.) bourat požárem zachvácené stavby a hasit je vodou, kterou jim ostatní lidé z nejbližšího okolí dodávali. Vrchnost využívala jednotlivé řemeslné cechy s určitou organizační strukturou pro řízení činnosti ostatního obyvatelstva při likvidaci ohně. Požární řády obsahovaly i tresty za neposkytnutí pomoci, případně odměny za odhalení žháře nebo za včasné poskytnutou pomoc“. (Szaszo, 2010)

Celá historie viz **příloha 3**.

3.4.2 Právní rámec HZS ČR

HZS ČR se musí řídit právním rámcem, který vymezují zákony, předpisy, vyhlášky, směrnice a nařízení vlády.

Nejdůležitějším zákonem je **zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru)**,

ve znění pozdějších předpisů (HZS ČR). Ve Sbírce zákonů byl publikován v prosinci roku 2015 a dne 1. ledna roku 2016 nabyl účinnosti. Již bylo zmíněno, že se jedná o nejdůležitější zákon, je možné ho nazvat „střechovým zákonem“ pro krizovou legislativu. Soubor krizové legislativy je základní pilíř právní úpravy z hlediska bezpečnosti státu. (Vavera, 2017)

Normativní znění zákona o HZS ČR vymezuje základní roli HZS ČR jako jednotného veřejného sboru, který má za úkol chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a také majetek před požáry a poskytovat pomoc při mimořádné události, která vyžaduje provedení záchranných nebo likvidačních prací, anebo při krizové situaci (kompetencí HZS ČR při ochraně života, zdraví, životního prostředí, zvířat a majetku není dotčena působnost jiných ústředních správních úřadů či složek podle jiných právních předpisů). To koresponduje i s působností Ministerstva vnitra (viz zákon č. 2/1969 Sb., tzv. kompetenční zákon), kdy činnosti HZS ČR jsou v obecné rovině kompetencemi Ministerstva vnitra. Při plnění těchto úkolů se HZS ČR opírá zejména o **zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně**, ve znění pozdějších předpisů, který vymezuje podmínky pro účinnou ochranu života, zdraví občanů a majetku před požáry a pro poskytování pomoci při živelných pohromách a jiných mimořádných událostech stanovením povinností ministerstvech a jiných správních úřadů, právnických a fyzických osob, postavení a působnosti orgánů státní správy a samosprávy na úseku požární ochrany, jakož i postavení a povinnosti jednotek požární ochrany. Dále se jedná o **zákon č. 239/2000 Sb., o IZS**, ve znění pozdějších předpisů, který vymezuje IZS, jak již bylo zmíněno výše, a krizový **zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů**, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon stanoví působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávních celků, dále pak práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace, které nesouvisejí se zajišťováním obrany ČR před vnějším napadením, a při jejich řešení a při ochraně kritické infrastruktury.

HZS ČR plní významnou roli i na úseku prevence závažných havárií v objektech a zařízeních, kde jsou umístěny vybrané nebezpečné látky, tyto úkoly HZS ČR vykonává na základě **zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích**, ve znění pozdějších předpisů. (Vavera, 2017)

Další vyhlášky a nařízení vlády, kterými se HZS ČR řídí viz **příloha 4**.

Příslušníci HZS ČR plní úkoly ve služebním poměru, nikoli v poměru pracovním. Tento služební poměr je vymezen **zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru**

příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů. Stejně tak, jako je tomu u pracovního poměru, má i služební poměr dva druhy, a to služební poměr na dobu určitou a služební poměr na dobu neurčitou. Služební příjem může tvořit až osm složek. Dle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů, jimi jsou:

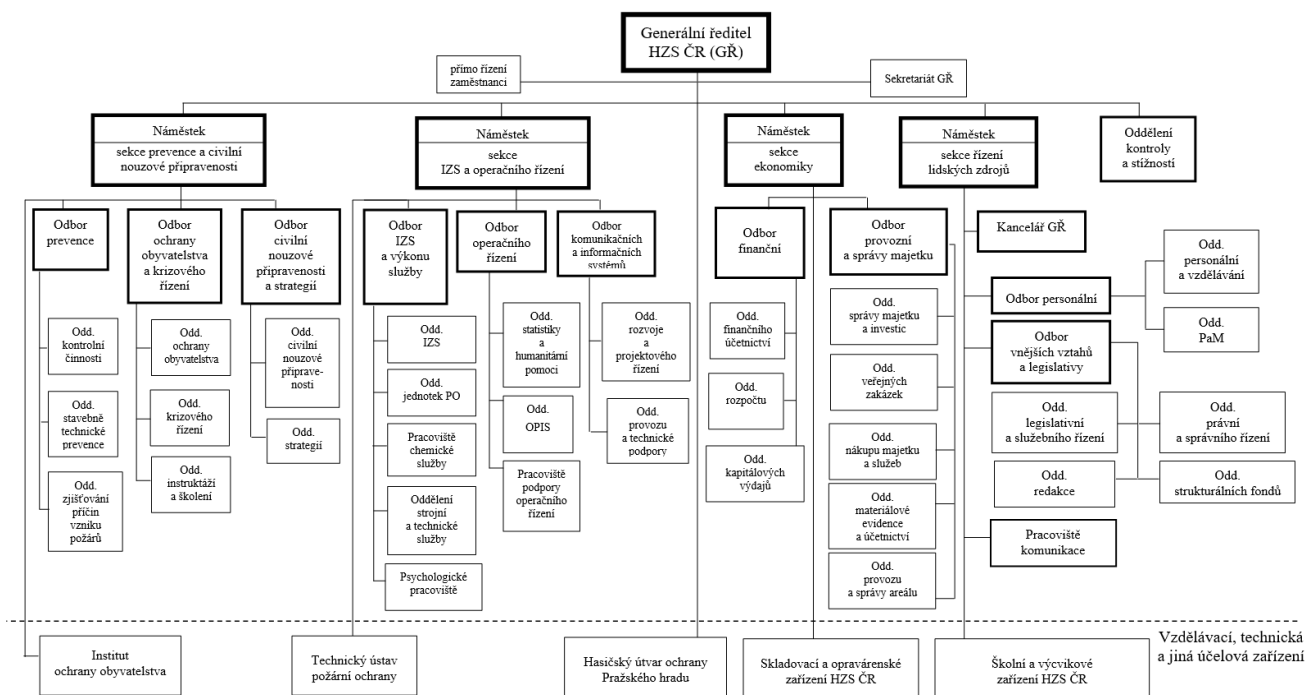
- a) *„základní tarif,*
- b) *příplatek za vedení,*
- c) *příplatek za službu v zahraničí,*
- d) *zvláštní příplatek,*
- e) *příplatek za službu ve svátek,*
- f) *osobní příplatek,*
- g) *odměna a*
- h) *služební příjem za službu přesčas“.*

Základní tarif se odvíjí od tarifních tříd, kterých je jedenáct, a v každé z nich je dvanáct tarifních stupňů. Tarifní třídy se odvíjejí dle služební hodnosti příslušníka bezpečnostního sboru. Jedná se o tarifní třídy – referent, vrchní referent, asistent, vrchní asistent, inspektor, vrchní inspektor, komisař, vrchní komisař, rada, vrchní rada a vrchní státní rada.

3.4.3 Organizační struktura HZS ČR

Obrázek 2, který se nachází níže, zobrazuje organizační strukturu HZS ČR. Organizační struktura se postupem času obměňuje, tato verze je platná od 1. června 2019. Nově se do organizační struktury začlenil Hasičský útvar ochrany Pražského hradu.

Obrázek 2 – MV-GŘ HZS ČR

Zdroj: MV-GŘ HZS ČR

Na samém vrcholu organizační struktury HZS ČR se nachází GŘ, kterým je od roku 2011 do současnosti genpor. Ing. Drahoslav Ryba. MV-GŘ HZS ČR má pod svou řídicí pravomocí sekretariát GŘ, oddělení kontroly a stížností, přímo podřízené zaměstnance a náměstkyně sekcí.

MV-GŘ HZS ČR přímo řídí ředitele HZS krajů, ředitele Střední odborné školy požární ochrany a Vyšší odborné školy požární ochrany a ředitele Hasičského útvaru ochrany Pražského hradu.

MV-GŘ HZS ČR se skládá ze čtyř sekcí, sekce prevence a civilní nouzové připravenosti, sekce IZS a operačního řízení, sekce ekonomiky a sekce řízení lidských zdrojů.

Vzhledem k tématu práce je zde popsána sekce ekonomiky, ostatní sekce jsou popsány v příloze 5.

Sekce ekonomiky MV-GŘ HZS ČR

Zajišťuje činnosti spojené s rozpočtem HZS ČR včetně generálního ředitelství, analytické a rozborové činnosti, účetnictví (finanční a mzdové), výkaznictví a statistiky, dále oblasti hospodaření s majetkem v působnosti generálního ředitelství, věcného plánování a veřejných zakázek, správy nemovitého i movitého majetku a jeho provozu. Zajišťuje služby a vnitřní zabezpečení pro útvary generálního ředitelství.

Náměstkem generálního ředitele řídícím tuto sekci je v současnosti brig. gen. Mgr. Slavomír Bell, MSc., MBA. A dělí se na tři části, odbor finanční, odbor provozní a správy majetku a skladovací a opravárenské zařízení.

Odbor finanční

Odbor se následně člení na tři samostatná oddělení, kterými jsou:

- oddělení rozpočtu,
- oddělení finančního účetnictví,
- oddělení kapitálových výdajů.

Odbor provozní a správy majetku

Je členěn na pět oddělení:

- oddělení správy majetku a investic,
- oddělení veřejných zakázek,
- oddělení nákupu majetku a služeb,
- oddělení materiálové evidence a účetnictví
- oddělení provozu a správy areálu.

4 Vlastní práce

4.1 Financování HZS ČR

Právě proto, že HZS ČR patří do organizačních složek státu, je financováno primárně ze státního rozpočtu. Jak již bylo zmíněno, jeho příjmy jsou příjmy státu. Z toho důvodu je nutné držet se rozpočtu. Tento rozpočet má dvě hlavní podoby, které byly podrobně rozebrány výše. První z nich se nazývá Kapitální sešit (R1), který obsahuje návrh rozpočtu dané kapitoly, v tomto případě kapitoly 314 – MV. Druhou je Závěrečný účet kapitoly 314 – MV (R2). HZS ČR není financován pouze z rozpočtových zdrojů, ale také ze zdrojů mimorozpočtových a ostatních příjmů. Autorka se zaměřila hlavně na financování HZS ČR ze zdrojů mimorozpočtových, jelikož s nimi není seznámen každý a málokdo ví, že právě tyto zdroje jsou pro HZS ČR velmi důležité. Jsou tedy dále komplexně analyzovány a popsány.

Finanční zdroje pro celé HZS ČR řídí a rozděluje MV-GŘ HZS ČR.

Následující tabulka 2 zobrazuje porovnání stanoveného rozpočtu výdajů HZS ČR za období od roku 2010 do prognóz v letech 2022 a 2023.

Tabulka 2 – Porovnání stanoveného rozpočtu výdajů HZS ČR (v tis. Kč)

Rok	rozpočet	v tom:		
		Mzdové a související výdaje	Ostatní běžné výdaje	Kapitálové výdaje (bez 85 % EU)
2010	8 527 109	5 964 898	1 495 352	921 326
2011	6 926 743	5 348 888	1 164 125	314 612
2012	6 847 768	5 150 291	1 272 029	266 274
2013	6 934 624	5 109 821	1 001 158	483 693
2014	6 895 487	5 424 203	1 098 570	272 298
2015	7 293 258	5 784 096	1 080 779	342 015
2016	7 870 172	6 118 888	1 106 393	582 788
2017	8 766 950	6 445 853	1 068 688	842 208
2018	10 092 281	7 607 904	1 275 754	775 548
2019	10 951 049	8 203 860	1 235 245	971 394
2020	11 838 687	8 569 933	1 438 495	1 167 239
2021	12 125 931	8 866 241	1 501 660	1 387 039
výhled 2022	11 620 116	8 845 622	1 479 330	1 147 039
výhled 2023	11 617 477	8 845 296	1 479 330	1 147 039

Zdroj: MV-GŘ HZS ČR – bilanční zpráva za rok 2020

Z tabulky 2 je patrné, že rozpočet má rostoucí tendenci. Údaje v tabulce jsou uvedeny v tisících. Za rok 2020 byl plánovaný rozpočet výdajů stanoven na 11 838 687 000 Kč. Jedná

se o plánované výdaje, tudíž realita se může lišit, jak již bylo v práci zmíněno. Dále tabulka 2 zobrazuje prognózy na roky 2022 a 2023. Největší podíl výdajů HZS ČR tvoří mzdové a s nimi související výdaje, jak je možné z tabulky 2 vyčíst, za rok 2020 tvořily plánované mzdové výdaje 8 569 933 000 Kč.

Mzdové výdaje, jak již bylo řečeno, tvoří největší podíl všech výdajů, z tabulky 2 vyplývá, že za rok 2020 tvořily mzdové a s nimi související výdaje přibližně 72 % z celkových výdajů HZS ČR. Lze konstatovat, že mzdové a související výdaje tvoří vždy kolem 70–80 % z celkových výdajů HZS ČR.

V souvislosti se mzdovými výdaji je na místě sdělit, kolik je zaměstnanců a příslušníků HZS ČR, jelikož od těchto údajů mzdové výdaje vycházejí. Tato informace je obsažena v následující tabulce 3, jedná se o údaje za rok 2010 až po výhled na rok 2023, aby bylo možné porovnat s výdaji obsaženými v tabulce 2 výše.

Tabulka 3 – Počet zaměstnanců HZS ČR

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Výhled na rok 2022	Výhled na rok 2023
Počet zaměstnanců	10797	10797	10443	10307	10508	10508	10768	10784	10850	10857	11136	11287	11287	11287
Počet příslušníků HZS ČR	9614	9614	9330	9330	9530	9530	9711	9727	9793	9800	10100	10250	10250	10250
Počet občanských zaměstnanců	1183	1183	1113	977	978	978	1057	1057	1057	1057	1036	1037	1037	1037

Zdroj: Interní zdroj MV-GŘ HZS ČR

Z tabulky 3 je zřejmé, že počet zaměstnanců a příslušníků HZS ČR stále roste a kvůli tomu rostou i mzdové výdaje. Vzhledem k podílu mzdových výdajů na výdaje celkové, jak je zmíněno výše, se touto skutečností navyšují právě i celkové výdaje HZS ČR.

Platy jsou „spojeny“ s početním stavem příslušníků a zaměstnanců HZS ČR. Do roku 2012 byla systemizace (ve smyslu zákona č. 361/2003 Sb. a zákona o HZS ČR) schvalována „pouze“ s návrhem státního rozpočtu na daný kalendářní rok. Jedná se o provázanost početních stavů a adekvátně k tomu finančních prostředků.

„Návrh systemizace celkových početních stavů příslušníků a občanských zaměstnanců Hasičského záchranného sboru České republiky včetně rozpočtu platových a s nimi souvisejících výdajů pro rok 2013“ byl první materiál samostatně schvalovaný v roce 2012

vládou. Uvedený materiál byl předkládán na základě zákona č. 361/2003 Sb. a zákona HZS ČR.

Návrh systemizace HZS ČR zahrnuje stanovení počtu služebních míst příslušníků, včetně počtu míst příslušníků v zálohách a počtu pracovních míst občanských zaměstnanců a dále stanovení objemu finančních prostředků na jejich služební a pracovní příjmy.

Rozpočet platových a s nimi souvisejících výdajů pro příslušníky pro rok 2013 se schvaloval v celkové výši finančních prostředků 4 654 598 000 Kč pro HZS ČR a rozpočet platových a s nimi souvisejících výdajů pro občanské zaměstnance pro rok 2013 se schválil v celkové výši finančních prostředků 371 488 000 Kč. Tyto částky byly zakomponovány i do návrhu státního rozpočtu na rok 2013. Následně se každoročně zpracovává a schvaluje usnesení vlády se systemizací HZS ČR.

V roce 2020 byl HZS ČR navýšen rozpočet i na platové prostředky, na řešení a nutnost vyšších platových nákladů na koronavirovou krizi. Bylo schváleno usnesení vlády č. 476/2020, které uvolnilo částku 1 200 000 000 Kč do rozpočtové kapitoly MV na platy příslušníků bezpečnostních sborů. V této celkové částce (která je včetně pojistného a FKSP) je pro HZS ČR přidělena částka 99 760 000 Kč (bez pojistného a FKSP), kdy se jednalo o výpočet podle početního stavu příslušníků HZS ČR (aktuálního stavu), tedy 9970 hasičů, tedy 10 000 Kč na jednoho hasiče, na pokrytí částky na covid-19.

Například v roce 2020 byl podíl výdajů HZS ČR celkem na jednoho pracovníka přibližně 1 063 000 Kč a podíl mzdových a souvisejících výdajů HZS ČR na jednoho pracovníka činil přibližně 770 000 Kč.

Dle usnesení vlády č. 636/2018 ze dne 3. 10. 2018 se měly navyšovat početní stavy každý rok o 150 míst do roku 2021. Od roku 2019 tedy vzniklo 450 nových služebních míst. Z předešlé tabulky lze vyčíst, že tomu tak skutečně bylo. V roce 2019 bylo příslušníků HZS ČR o sedm více než v předešlém roce, tedy v roce 2018. Následující rok – rok 2020 s sebou přinesl další nárůst příslušníků HZS ČR, přesněji se jednalo o 300 nových příslušníků. V roce 2021 jich bylo více o dalších 150. Celkově během těchto tří let přibylo 457 nových příslušníků HZS ČR.

Pro zajímavost je dále uvedena inflace, která ovlivňuje příjmy/výdaje i HZS ČR. V tabulce 4 je zobrazena míra inflace, která je sledována od roku 2009. Jedná se tedy o nárůst inflace oproti roku 2009. Míra inflace je v tabulce 4 uvedena v procentech a výdaje jsou uvedeny v tisíci Kč.

Tabulka 4 – nárůst inflace oproti roku 2009

BLOK VÝDAJE HZS ČR	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
VÝDAJE CELKEM	8 140 551	8 364 726	6 857 953	6 696 678	6 593 111	6 827 567	7 224 658
Míra inflace - nárůst oproti roku 2009 (%)	0,00	1,50	3,40	6,70	8,10	8,50	8,80
VÝDAJE CELKEM po započtení inflace	8 140 551	8 239 255	6 624 783	6 248 001	6 059 069	6 247 224	6 588 888

Zdroj: Interní zdroj MV-GŘ HZS ČR

Z tabulky 4 lze vyčíst, že míra inflace stále roste. V roce 2015 tvoří nárůst inflace oproti roku 2009 již téměř 9 %. Tabulka 4 obsahuje údaje od roku 2009 do roku 2015. V roce 2016 se nárůst inflace rovnal již 9,5 % oproti roku 2009 a v roce 2017 (již není v tabulce) se míra inflace vyšplhala již na 12 % oproti roku 2009, kdy výdaje celkem se rovnaly 8 705 148 000 Kč a po započtení 12 % inflace činily 7 660 530 000 Kč.

4.1.1 Mimorozpočtové zdroje financování HZS ČR

Aby HZS ČR mohl plnit své úkoly a mohl se podílet na zajišťování bezpečnosti ČR, musí mít dostatečné zdroje financování na úkony, které jsou s tím spjaty. Z toho důvodu HZS ČR využívá vícezdrojové financování. Jinak řečeno, nevyužívá pouze zdroje financování ze státního rozpočtu, ale také mimorozpočtové zdroje jakož způsob dofinancování.

Mimorozpočtové zdroje financování můžeme nazvat doplňkovým financováním HZS ČR. Jedná se tedy o financování mimo státní rozpočet. I přes tuto skutečnost jsou mimorozpočtové zdroje financování v rozpočtu uvedeny. Mezi doplňkové zdroje financování jsou řazeny:

- finanční prostředky z fondů Evropské unie,
- náhrady za zásah jednotek požární ochrany u dopravních nehod,
- prostředky Fondu zábrany škod,
- jiné mimorozpočtové zdroje.

Finanční prostředky z fondů Evropské unie

Jedná se o financování především z Evropského fondu pro regionální rozvoj – EFRR (European Regional Development Fund – ERDF) a z Fondu soudržnosti – FS (Cohesion Fund – CF). Cílem těchto fondů je posílení ekonomické a sociální soudržnosti v Evropské

unii vyrovnáním rozdílů mezi jejich regiony, eliminování hospodářské a sociální nerovnosti a podporování udržitelného rozvoje.

V rámci HZS se jedná především o materiálně technickou základnu sboru a stavební investice s ohledem na podporu efektivního využívání zdrojů, eliminace negativních dopadů lidské činnosti na životní prostředí a zmírňování dopadů změny klimatu a v neposlední řadě i na rozvoj spolupráce bezpečnostních složek s regiony sousedních států. V menší míře se jedná o měkké projekty za účelem zvyšování kvalifikace a specializovaného vzdělávání příslušníků sborů.

Tyto prostředky jsou používány především na národní operační programy, tedy Integrovaný operační program (IOP), Operační program Životního prostředí (OPŽP) a na Operační programy přeshraniční spolupráce (OP PS). (Hodis, 2020)

HZS ČR velmi aktivně a úspěšně prostředky z fondů EU čerpá. Největší podíl se čerpá z IOP. Do konce roku 2018 bylo vyčerpáno celkem 782 793 000 Kč, a to zejména na pořízení techniky v projektu Zvýšení připravenosti HZS ČR k řešení a řízení rizik způsobených změnou klimatu. Uvedený projekt je realizován ve výzvě 19 „Technika pro IZS“. Výzva č. 27 „Vzdělávací a výcviková střediska IZS“ se na čerpání podílela částkou 51 690 000 Kč. Výzva č. 36 „Stanice IZS“ se na čerpání podílela částkou 51 855 000 Kč.

V roce 2019 HZS ČR pokračuje v realizaci projektů IOP ve výzvách č. 36 (stanice) a č. 27 (vzdělávací střediska). Projekt ve výzvě č. 19 (technika) byl do poloviny roku 2019 dokončen s čerpáním 26 903 000 Kč. Ve výzvě 36 (stavby) je realizována výstavba PS Milovice, PS Jaroměř, CPS Havlíčkův Brod a CPS Přerov. Dále je zde realizována rekonstrukce CPS Zlín a CPS České Budějovice. V této výzvě byly v letech 2019–2020 čerpány prostředky v plánované výši 933 029 000 Kč. Ve výzvě 27 (vzdělávací střediska) je realizována modernizace stávajících výcvikových zařízení v SOŠ a VOŠ PO Frýdek-Místek, a ŠVZ Zbiroh. Dokončena bude realizace výstavby Velkého Poříčí. Celkem ve výzvě 27 bylo v letech 2019–2020 čerpáno 448 149 000 Kč. U dvou posledních připravovaných projektů, výstavby CPS Nový Jičín a Modernizace výcvikového střediska ŠVZ Brno reálnou situací na trhu stavebních zakázek se HZS ČR dostal do rozpočtové nedostatečnosti cca 250 000 000 Kč, a nebyl tudíž schopný prozatím uzavřít smlouvy s dodavatelem. Realizační fáze těchto dvou projektů se musela prodloužit do roku 2021.

Náhrady za zásah jednotek požární ochrany u dopravních nehod

„Přímá úhrada nákladů za zásah jednotky požární ochrany, vzniklých při dopravních nehodách nebo při eliminaci následků úmyslného jednání, **formou paušální částky** je první formou spolufinancování pojišťoven, zejména z povinného ručení nebo přímé platby za zásah od osob, pokud se jedná o úmyslné jednání. Subjektem, jemuž může být tato úhrada poskytnuta, je HZS kraje, Záchranný útvar HZS ČR a zřizovatel jednotky sboru dobrovolných hasičů obce, která je zařazena do seznamu jednotek v rámci nařízení kraje, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení plošného pokrytí území kraje jednotkami požární ochrany. Tyto platby jsou realizovány od září 2013“. (Vavera, Časopis 112, 2013)

Paušální částka úhrady nákladů byla na rok 2020 stanovena na 5 600 Kč za každou započatou hodinu zásahu jednotky požární ochrany.

Tabulka 5 - Úhrady nákladů za zásahy JPO u dopravních nehod

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Fakturovaná výše náhrad od pojišťoven – za HZS ČR	169 119	134 042	124 013	91 200	98 657	84 381	75 754
Náhrady přijaté na účty HZS krajů	121 045	108 086	111 800	86 166	91 517	78 074	68 208
Fakturovaná výše náhrad od pojišťoven – za JSDHO	27 026	24 156	21 179	17 802	20 546	16 834	17 162

Zdroj: MV-GŘ HZS ČR – bilanční zpráva za rok 2020

Tabulka 5 znázorňuje úhrady nákladů za zásahy jednotek požární ochrany u dopravních nehod. Částky jsou v tabulce uvedené v tisících za rok 2014–2020.

Následující tabulka 6 zobrazuje počty dopravních nehod podle krajů ČR za rok 2020. Vzhledem k jejich výši lze konstatovat, že je stále více vyžadován zásah jednotek požární ochrany pro odtahování vozidel, úklid po dopravních nehodách a další. Tyto práce nejsou úkolem HZS, proto jsou za tyto činnosti poskytovány náhrady od pojišťoven.

Tabulka 6 – Dopravní nehody s následky v krajích ČR v roce 2020

ČR, kraje	dopravní nehody	usmrčené osoby	osoby zraněné			věcná škoda (mil. Kč)
			celkem	v tom		
				lehce	těžce	
Česká republika	94 794	460	22 687	20 880	1 807	6 016,1
Hlavní město Praha	16 925	22	1 735	1 604	131	1 208,4
Středočeský kraj	13 942	79	2 960	2 721	239	1 022,7
Jihočeský kraj	4 286	38	2 015	1 800	215	316,0
Plzeňský kraj	3 731	31	1 572	1 478	94	254,1
Karlovarský kraj	2 228	11	726	661	65	115,5
Ústecký kraj	10 283	43	1 741	1 586	155	527,7
Liberecký kraj	4 517	13	1 147	1 068	79	212,3
Královéhradecký kraj	4 839	25	1 251	1 142	109	329,9
Pardubický kraj	4 061	26	1 310	1 218	92	253,1
Kraj Vysočina	4 497	37	1 206	1 095	111	327,0
Jihomoravský kraj	7 039	51	2 534	2 333	201	427,2
Olomoucký kraj	5 083	23	1 228	1 155	73	298,5
Zlínský kraj	4 166	23	1 259	1 170	89	222,2
Moravskoslezský kraj	9 197	38	2 003	1 849	154	501,6

Zdroj: Český statistický úřad – Dopravní nehody v Libereckém kraji v roce 2020

Prostředky Fondu zábrany škod

Fond zábrany škod sdružuje finanční příspěvky od pojišťoven za účelem financování vybavení integrovaného záchranného systému ČR, jakož i dalších projektů k zábraně škod vznikajících provozem vozidel na území České republiky.

Fond zábrany škod představuje jeden z hlavních pilířů financování složek integrovaného záchranného systému (HZS ČR a jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí, Policie ČR a zdravotnické záchranné služby krajů ČR)

Z Fondu zábrany škod jsou financovány také projekty, jež mají za cíl zvýšení bezpečnosti na silnicích, prevenci a osvětu účastníků silničního provozu podle Programových priorit schválených vládou a Programem Komise Fondu zábrany škod na příslušný kalendářní rok. Projekty jsou hodnoceny podle kritérií.

Fond zábrany škod byl zřízen zákonem č. 160/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Fond zábrany škod spravuje od 1. 1. 2014 Česká kancelář pojistitelů (ČKP) jakožto profesní organizace pojistitelů, kteří jsou oprávněni na území ČR provozovat pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla.

Orgánem určeným pro tvorbu programů prevence škod a pro rozdělování prostředků z fondu zábrany škod ČKP je Komise.

Pojišťovny, které jsou oprávněny provozovat na území ČR pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, odvádějí ročně 3 % z přijatého pojistného z pojištění odpovědnosti z provozu vozidla do Fondu zábrany škod.

Finanční prostředky Fondu zábrany škod se použijí pro zábranu škod vznikajících provozem vozidel, a to pouze na úhradu nákladů spojených s:

- pořízením techniky nebo věcných prostředků potřebných pro činnost základních složek integrovaného záchranného systému a ostatních složek integrovaného záchranného systému poskytujících plánovanou pomoc na vyžádání v oblasti zábrany a prevence škod z provozu vozidel;
- úpravou technologií a provozem operačních a informačních středisek Hasičského záchranného sboru ČR v souvislosti s poskytováním nezbytné pomoci motoristům;
- realizací projektů se zaměřením na bezpečnost silničního provozu schválených vládou;
- realizací projektů se zaměřením na bezpečnost silničního provozu podle programů prevence v oblasti škod z provozu vozidel schválených Komisí. (Česká kancelář pojistitelů, 2021)

„Z důvodu řádného a efektivního přerozdělení finančních prostředků Komisí, si Komise (Česká kancelář pojistitelů) zajistila odborného garanta, odbornou firmu, instituci založenou Ministerstvem dopravy - veřejnou výzkumnou instituci (Centrum dopravního výzkumu, v.v.i.). Tento odborný garant má v rámci hodnocení příslušných projektů a programů doporučující názor, ke kterému komise přihlíží. V souladu s právní úpravou komise sestavuje návrh na čerpání finančních prostředků. Vlastní schvalování provádí MV, Ministerstvo dopravy a správní rada České kanceláře pojistitelů. Z uvedeného je patrné, že zde existuje přesně stanovený proces hodnocení, navržení a schválení finančních prostředků.

Zastoupení pojišťoven, složek integrovaného záchranného systému, ústředních orgánů i BESIP v Komisi je voleno tak, aby rozhodování bylo vyvážené a aby byla zabezpečena vzájemná kontrola zabraňující tomu, že prostředky budou použity v rozporu se zákonem“.
(MV-GŘ HZS ČR – Interní zdroj)

„Obecně k doposud rozdělené prostředky z Fondu zábrany škod

V roce 2014 podali žadatelé o finanční prostředky z Fondu zábrany škod podle ust. § 23a odst. 3 písm. c) a d) zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů, celkem 18 žádostí, z toho 18 bylo v rámci projektu „Systémový nástroj hodnocení ekonomické efektivity a účelnosti projektů a programů“ hodnoceno Centrem dopravního výzkumu, v.v.i. Centrum dopravního výzkumu, v.v.i., vypracovává pro účely posouzení Komise hodnocení žádostí podaných podle ust. 23a odst. 3 písm. c) a d) zákona č. 168/1999 Sb. dle stanovených kritérií. Nejlepší prioritizační hodnocení „A“ získaly tři žádosti, hodnocení „B“ osm žádostí, sedm žádostí pak bylo hodnoceno jako „C“. Všechny podané žádosti byly projednány na jednání Komise v souladu s ust. § 23b odst. 4 písm. a) a odst. 5) zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, byl zpracován návrh Komise na rozdělení prostředků z fondu zábrany škod na rok 2015 a tento předložen Ministerstvu vnitra, Ministerstvu dopravy a správní radě České kanceláře pojistitelů. V návrhu byly zahrnuty všechny tři žádosti s prioritizací „A“, dále pět žádostí

s prioritizací „B“. Návrh Komise byl postupem dle ust. § 23b odst. 5 zákona schválen.

V roce 2015 podali žadatelé o finanční prostředky z fondu zábrany škod podle ust. § 23a odst. 3 písm. c) a d) zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla celkem 33 žádostí. Nejlepší prioritizační hodnocení „A“ získalo osm žádostí, hodnocení „B“ deset žádostí, třináct žádostí pak bylo hodnoceno jako „C“. Z 33 podaných žádostí pak Centrum dopravního výzkumu, v.v.i., dvě žádosti hodnoceny vyloučil z důvodu střetu zájmů. Všechny podané žádosti byly projednány na jednání Komise v souladu s ust. § 23b odst. 4 písm. a) a odst. 5) zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, Komisi byl zpracován návrh na rozdělení prostředků z fondu zábrany škod na rok 2016 a tento předložen Ministerstvu vnitra, Ministerstvu dopravy a správní radě České kanceláře pojistitelů. Návrh Komise byl dle ust. § 23b odst. 5 zákona schválen. Přehled přidělených prostředků z fondu zábrany škod na jednotlivé projekty v roce 2015 a 2016, tak jak byly v souladu se zákonem o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla schváleny ministerstvy vnitra a dopravy a správní radou České kanceláře pojistitelů, jsou zveřejněny na webu www.fondzabranyskod.cz.

V roce 2016 bylo žadateli o finanční prostředky z fondu zábrany škod podle ust. § 23a odst. 3 písm. c) a d) zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla podáno 45 žádostí, 1 žádost byla z formálních důvodů vyřazena“. (MV-GŘ HZS ČR – Interní zdroj)

„Prostředky rozdělené z Fondu zábrany škod pro HZS ČR

V roce 2015 bylo z prostředků Fondu zábrany škod poskytnuto HZS ČR celkem 359 911 000,- Kč. Z toho bylo určeno 262 000 000,- Kč na techniku pro HZS krajů a 97 911 000,- Kč jednotkám SDH obcí formou účelových investičních dotací na pořízení nebo rekonstrukci cisternových automobilových stříkaček (dále jen „CAS“). Např. se jednalo o nákup 25 CAS.

V roce 2016 bylo z prostředků fondu zábrany škod poskytnuto HZS ČR celkem 380 000 000,- Kč. Z toho bylo určeno 281 500 000,- Kč na techniku pro HZS ČR a částka 98 500 000,- Kč jednotkám SDH obcí formou účelových investičních dotací na pořízení nebo rekonstrukci CAS. Např. se jednalo o nákup 26 CAS.

V roce 2017 bylo z prostředků fondu zábrany škod poskytnuto HZS ČR celkem 397 182 000,- Kč. Z toho bylo určeno 312 782 000,- Kč na techniku a vybavení operačního a informačního střediska pro HZS ČR a částka 84 400 000,- Kč jednotkám SDH obcí formou účelových investičních dotací na pořízení nebo rekonstrukci CAS.

Například pro rok 2018 to je pro HZS ČR částka 327 777 000 Kč (v současné době řešeno) a částka 82 900 000 Kč jednotkám SDH obcí formou účelových investičních dotací na pořízení nebo rekonstrukci CAS“. (MV-GŘ HZS ČR –Interní zdroj)

Tabulka 7 níže zobrazuje finanční prostředky poskytnuté HZS ČR z Fondu zábrany škod uvedené v tisících. Jsou zde znázorněny údaje od roku 2015 po návrh roku 2021.

Tabulka 7 – Finanční prostředky z FZŠ za rok 2020

Rok	Celkem FZŠ	Z toho:	
		JSDHO	HZS ČR
2015	359 911	97 911	262 000
2016	380 000	98 500	281 500
2017	397 182	84 400	312 782
2018	410 677	82 900	327 777
2019	412 800	85 000	327 800
2020	464 468	93 600	370 868
2021 (návrh)	463 434	93 917	369 517

Zdroj: MV-GŘ HZS ČR – bilanční zpráva za rok 2020

Z tabulky 7 je zřejmé, že FZŠ jako zdroj financování sboru je využíván čím dál více. S každým dalším rokem se finanční prostředky z FZŠ zvyšují. V roce 2020 obdržel HZS ČR 370 868 000 Kč, z toho bylo použito 318 080 000 Kč na techniku pro HZS krajů, ZÚ a SOŠ a VOŠ, dále 16 600 000 Kč bylo použito na techniku GŘ, 33 988 000 Kč bylo čerpáno na vybavení a provoz OPIS pro HZS krajů a zbytek, tedy 2 200 000 Kč zajistilo vybavení a provoz OPIS GŘ.

V následující tabulce 8 je zobrazena věcná náplň FZŠ za rok 2020, tedy seznam věcí, které byly za finanční prostředky z FZŠ nakoupeny.

Tabulka 8 – věcná náplň FZŠ za rok 2020

Cisternová automobilová stříkačka - technická, městská	2	334 680 000
Cisternová automobilová stříkačka - technická, příměstská	10	
Cisternová automobilová stříkačka- technická, příměstská, zkrácená	1	
Cisternová automobilová stříkačka - technická, příměstská, COBRA	2	
Cisternová automobilová stříkačka - technická, venkovská	7	
Cisternová automobilová stříkačka - velkoobjemová	7	
Cisternová automobilová stříkačka - redukováná, venkovská	1	
Rychlý zásahový automobil	2	
Technický automobil TA-L1R	1	
Sada dvojvaků	2	
Sada hydraulického nářadí k vyprošťování	9	
Sada vysokotlakých vaků	8	
Pneumatická vyprošťovací a stabilizační sada	1	
Protiplynový automobil	1	
Přívěs pro přepravu vyprošťovací a stabilizační sady	1	
Dopravní automobil	1	
Kontejner hasicí kombinovaný	2	
Vyprošťovací automobil	1	
Kontejner chemický	1	
Kontejnerový nosič hm.k. S	2	
Kontejnerový nosič hm.k. S 8x8	1	
Dekontaminační sprcha	1	
Vyprošťovací automobil hm.k. S	1	
Obměna podvozku vyprošťovacího automobilu	1	
modernizace HW a SW OPIS		36 187 800
dotace JSDHO	38	93 600 000

Zdroj: MV-GŘ HZS ČR – interní zdroj

V tabulce 8 jsou vypsané jednotlivé položky nákupu techniky z finančních prostředků FZŠ. Jsou zde uvedeny rovněž prostředky vynaložené na modernizaci OPIS a v neposlední řadě dotace JSDHO. Částka celkem činí právě celkovou výši finančních prostředků získaných z FZŠ za rok 2020, tedy 464 468 000 Kč.

Jiné mimorozpočtové zdroje

Do této kategorie finančních zdrojů patří dle zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů:

- „příjmy dle § 27 odst. 3 písm. b) bod 1 zákona PO přijatými od krajů. Kraj přispívá k zabezpečení plošného pokrytí území kraje jednotkami PO HZS kraje.
- Příjmy dle § 29 odst. 1 písm. 1) zákona o PO přijatými od obcí. Obec přispívá na provoz a vybavení jednotek HZS.
- Prostředky přijaté od právnických osob na činnost HZS. Jedná se o právnické osoby, které mají dle § 68 odst. 2 zákona o PO povinnost zřídit jednotku požární ochrany a dle § 69 odst. 1 zřídily společnou jednotku požární ochrany s HZS kraje, jsou povinny na tuto jednotku požární ochrany, dle § 69 odst. 5, přispívat.
- Příjmy dle § 97 zákona o PO. Jedná se o příjmy za poskytování pohotovostních a jiných služeb nebo prací za úhradu vynaložených nákladů za předpokladu, že se jedná o práce a služby související se základní náplní jejich činnosti a nedojde k ohrožení jejich akceschopnosti, nebo o obdobnou činnost podle zákona o HZS ČR“.

Dále do této kategorie finančních zdrojů HZS patří dary od právnických a fyzických osob.

Zapojení mimorozpočtových zdrojů je znázorněno v následující tabulce 9, kde jsou mimorozpočtové zdroje financování získaných HZS ČR z FZŠ, dopravních nehod a likvidačních prací, pojistného plnění, elektrické požární signalizace (EPS) a příspěvků od územních samosprávních celků (ÚSC), PO a FO.

Tabulka 9 - Zapojení mimorozpočtových zdrojů HZS ČR

MRZ	2015	2016	2017	2018	2019
FZŠ	148 013 601,50	405 752 942,77	399 724 559,10	429 559 792,62	404 954 546,17
Dopravní nehody, úmyslná jednání a likvidační práce	109 157 684,00	112 513 169,50	86 375 738,43	91 837 214,94	78 287 322,79
Pojistné plnění	117 440,00	402 471,97	75 765,00	2 769 104,50	468 978,83
EPS	56 788 415,19	63 563 186,08	67 691 345,45	78 869 540,62	98 948 233,45
Příspěvky od ÚSC, PO a FO	224 262 278,77	257 431 017,64	309 269 200,16	444 414 071,27	335 141 729,76
Celkem	538 339 419,46	839 662 787,96	863 136 608,14	1 047 449 723,95	917 800 811,00

Zdroj: MV-GŘ HZS ČR – interní zdroj

Jedná se o znázornění zapojení mimorozpočtových zdrojů financování u HZS ČR v období od roku 2015 do roku 2019, kde jsou rozepsány jednotlivé mimorozpočtové zdroje, nejsou zde zahrnuty příjmy z EU, fond kulturních a sociálních potřeb (FKSP) a dary ze zahraničí.

4.2 Komparace zdrojů financování HZS ČR za období 10 let

Nejprve je provedena komparace mimorozpočtových zdrojů a ostatních příjmů, o které může HZS ČR překročit svůj výdajový rozpočet. Pro lepší porovnání a přehlednost se níže nachází tabulka 10, která tyto zdroje financování obsahuje, a to za období od roku 2007 do roku 2017. Údaje v tabulce 10 jsou uvedeny v tisících Kč.

Tabulka 10 – Mimorozpočtové zdroje a ostatní příjmy

Rok	MRZ			Ostatní příjmy			
	RF	FKSP	CELKEM:	§45, odst.11 zákona č. 218/2000 Sb.	Pojistné	CELKEM:	Celkový součet:
2007	752	5 134	5 885	111 717	263	111 980	117 865
2008	3 054	2 420	5 474	115 175	304	115 479	120 953
2009	10 564	498	11 061	181 666	3 137	184 803	195 864
2010	2 435	1 082	3 517	173 395	1 874	175 269	178 786
2011	10 466	1 111	11 577	237 737	3 958	241 694	253 272
2012	648	1 627	2 276	248 359	1 576	249 935	252 210
2013	2 636	1 219	3 855	261 338	3 418	264 756	268 612
2014	6 153	1 293	7 446	358 330	621	358 951	366 397
2015	128 206	150	128 356	329 190	112	329 303	457 658
2016	440 461	2 366	442 827	399 132	455	399 588	842 414
2017	481 008	1 498	482 506	379 901	76	379 976	862 482

Zdroj: MV-GŘ HZS ČR – interní zdroj

V tabulce 10 jsou uvedeny mimorozpočtové zdroje financování HZS ČR a ostatní příjmy, kterými rozumíme dle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů:

- „příspěvky účelově určené pro PO, IZS a OOB, § 45 odst. 11,

- *příjmy dle § 45 odst. 11 (uvedené v tabulce),*
- *tuzemské peněžní dary, § 48 odst. 3 písm. a),*
- *finanční prostředky ze zahraničí. § 48 odst. 3 písm. a),*
- *peněžní prostředky z pojistného plnění, § 70 odst. 3“.*

Je zřejmé, že mimorozpočtových zdrojů a ostatních příjmů, o které lze překročit rozpočet výdajů, je používáno každým rokem více. Jeden z hlavních důvodů je ten, že od roku 2011 se výdajový rozpočet výrazně snížil z důvodu vládních rozpočtových škrťů. Důsledkem bylo, že HZS ČR musel hledat jiné zdroje financování, aby mohl fungovat a plnit své úkoly stále stejně. Z tabulky lze vyčíst, že v roce 2010 jsou celkové příjmy HZS ČR, o které je možné překročit rozpočet, 178 786 000 Kč, zatímco v roce 2011 se mimorozpočtové zdroje a ostatní příjmy zvýšily o 74 486 000 Kč, což byl do té doby největší nárůst právě z důvodu potřeby navýšení výdajového rozpočtu.

Za sledované období lze konstatovat, že nejvyšší nárůst mimorozpočtových zdrojů a ostatních příjmů byl z roku 2015 na rok 2016, kdy se jednalo o rozdíl 384 756 000 Kč.

Mimorozpočtových zdrojů bylo za sledované období většinou podstatně méně než ostatních příjmů, změnilo se to v roce 2016, kdy bylo mimorozpočtových zdrojů o 43 239 000 Kč více než ostatních příjmů, a v roce 2017, kdy jich bylo více již o 102 530 000 Kč.

Do roku 2008 byly čerpány nad rámec rozpočtu také finanční zdroje – použití úspory rozpočtových prostředků z minulých let, které v tabulce nejsou započteny. Tím se rozumí použití úspory převedené dle § 47 zákona č. 218/2000 Sb., (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, do rezervních fondů. Od roku 2009 se jedná již o použití nároků z nespotřebovaných výdajů (NNV). V roce 2001 tyto zdroje financování použity nebyly a stejně tak je tomu od roku 2009 a později (za sledované období). V roce 2002 činily použité úspory 45 833 000 Kč, v roce 2003 se jednalo o částku 30 970 763 Kč, za rok 2004 se jich použilo opět více než v roce 2003, a to 39 002 167 Kč, v roce 2005 se využilo úspor o mnoho (o 106 281 575 Kč) více než předchozí rok, tedy 145 283 742 Kč, nejvíce úspor z minulých let se čerpalo v roce 2006 a jejich výše činila 377 503 688 Kč. Následující rok – rok 2007 se opět čerpalo těchto zdrojů méně, a to o 2 761 863 Kč více než v roce 2005. V posledním roce, kdy se oné zdroje využívaly (za sledované období), v roce 2008 se jednalo o částku 33 045 030 Kč.

Dále je provedena komparace výdajů R1 a R2 HZS ČR za období od roku 2009 do roku 2018.

Níže se nacházejí dvě tabulky 11 a 12. První z tabulek 11 jsou plánované výdaje HZS ČR, tedy z kapitolního sešitu – R1, a ve druhé tabulce 12 jsou celkové výdaje HZS ČR ze závěrečného účtu kapitoly MV – R2. Údaje v tabulkách 11 a 12 jsou uvedeny v tis. Kč.

Tabulka 11 – Kapitolní sešit R1 (2009–2018)

Ukazatel	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
MZDY a související výdaje	6 004 991	5 964 898	5 348 888	5 150 291	5 109 821	5 424 203	5 784 096	6 118 888	6 445 853	7 607 904
OBV - bez dotací a 85% EU	1 292 639	1 377 305	1 089 604	1 204 029	933 158	1 025 570	1 007 779	1 033 393	995 688	1 157 754
VPF - bez dotací a 85% EU	687 955	801 168	305 883	256 274	473 693	262 298	297 015	332 788	447 208	440 548
DOTACE (inv. + neinvest.)	209 120	238 205	83 250	78 000	78 000	83 000	118 000	323 000	468 000	453 000
EU 85% (inv. + neinvest.)	0	36 817	4 496	11 678	219 176	1 542	1 350	0	339 327	354 031
Výzkum, vývoj, inovace	21 500	20 471	27 622	52 446	41 318	34 424	18 926	0	17 068	18 387
Ostatní sociální dávky	83 160	88 245	67 000	97 613	81 190	67 920	68 600	62 214	61 802	64 828
VÝDAJE HZS ČR CELKEM	8 299 365	8 527 109	6 926 743	6 847 768	6 934 624	6 895 487	7 293 258	7 870 173	8 766 949	10 092 282

Zdroj: MV-GŘ HZS ČR – interní zdroj

Tabulka 12 – Závěrečný účet kapitoly R2 (2009–2018)

Ukazatel	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
MZDY a související výdaje	5 987 889	5 902 094	5 263 360	5 153 777	5 161 606	5 460 149	5 849 181	6 173 818	6 750 900	7 498 038
OBV - bez dotací a 85% EU	1 357 534	1 420 702	1 115 443	1 247 900	1 054 685	1 211 501	1 056 374	1 018 068	1 123 104	1 345 828
VPF - bez dotací a 85% EU	792 374	853 554	448 707	464 206	538 729	358 504	429 172	427 531	529 224	595 071
DOTACE (inv. + neinvest.)	242 734	233 290	82 719	83 782	302 967	93 889	104 115	353 614	470 730	453 658
EU 85% (inv. + neinvest.)	3 178	43 586	26 444	494 259	820 973	5 119	1 205 904	158	340 353	358 631
Výzkum, vývoj, inovace	21 500	29 918	58 187	53 660	41 841	34 386	31 402	34 150	35 718	30 984
Ostatní sociální dávky	66 592	149 374	111 225	47 608	81 190	67 920	68 600	62 214	80 529	81 821
VÝDAJE HZS ČR CELKEM	8 471 349	8 631 623	7 101 605	7 539 779	7 996 671	7 227 998	8 741 963	8 064 663	9 321 833	10 359 126

Zdroj: MV-GŘ HZS ČR – interní zdroj

Z tabulek 11 a 12 lze konstatovat, že i přes pokles výdajů v roce 2011 mají celkové výdaje HZS ČR z dlouhodobého hlediska rostoucí tendenci. Největší pokles celkových výdajů za sledované období byl právě ve zmíněném roce 2011, kdy došlo k poklesu z roku 2010

o 1 600 366 000 Kč z plánovaných výdajů, tedy z tabulky R1 (11), a o 1 530 018 000 Kč reálných výdajů z tabulky R2 (12).

Nejvíce plánovaných i reálných celkových výdajů bylo v posledním roce uvedeném v tabulkách 11 a 12, a to v roce 2018, kdy plánovaných celkových výdajů HZS ČR bylo 10 092 282 000 Kč a reálných bylo o 266 844 000 Kč více. Z hlediska komparace mezi plánovanými a reálnými výdaji je na místě podotknout, že plánovaných výdajů bývá z pravidla méně, než je později skutečně vynaloženo.

Za sledované období byl největší rozdíl mezi plánovanými a skutečnými výdaji HZS ČR v roce 2013, kdy rozdíl činil 1 062 047 000 Kč.

Jak již bylo zmíněno, největší podíl celkových výdajů HZS ČR tvoří mzdy a související výdaje. Například v roce 2018 se jednalo přibližně o 75 % z celkových plánovaných výdajů a ve stejném roce přibližně o 72 % z celkových skutečně vynaložených výdajů.

5 Výsledky a diskuse

Zpracováním vybrané problematiky v bakalářské práci – v její praktické části bylo provedenou komparací ze získaných ekonomických údajů za aktuální desetiletí zjištěno, že HZS ČR se daří trvale a kontinuálně zvyšovat příjmy na zabezpečení své činnosti a úkolů. Tyto finanční zdroje se daří zajišťovat jak ze státního rozpočtu, tak i ze zdrojů mimorozpočtových, jimiž jsou finanční prostředky z fondů Evropské unie, náhrady za zásah jednotek požární ochrany u dopravních nehod, prostředky z Fondu zábrany škod a jiné mimorozpočtové zdroje.

Do budoucna lze predikovat, že tento trend bude pokračovat a bude tak možné zlepšovat a zefektivňovat činnost HZS ČR v oblasti personálních zdrojů, nákupu techniky a vybavení jakož i v oblasti dislokace jednotlivých organizačních součástí a útvarů HZS ČR.

Je zřejmé, že vedení HZS ČR a jeho odpovědné útvary využívají aktivně a iniciativně možnosti navyšovat své finanční zdroje a hledají dosud nevyužívané prostředky, a to jak působením na příslušné resortní i mimoresortní orgány, tak i v kontextu celoevropském – využitím zdrojů Evropské unie formou dotací a podpory.

Lze doporučit, aby pozornost ve shora naznačených souvislostech do budoucna byla upřena na ještě větší efektivitu předepisování a vymáhání úhrad za tzv. „plané poplachy“ při výjezdech jednotek požární ochrany, prací konaných HZS ČR v souvislosti s ekologickými haváriemi a dalších podobných tzv. „likvidačních prací“ prováděných na základě objednávky od třetích osob, tj. soukromých, fyzických a právnických osob a orgánů místní samosprávy.

6 Závěr

Cílem práce bylo komplexně a systematicky analyzovat finanční procesy v rámci bezpečnostního sboru HZS ČR, zaměřit se na jeho jednotlivé organizační části a popsat dosavadní finanční toky a operace. Dále pak identifikovat jednotlivé finanční oblasti v rámci sboru a jednotlivé finanční kapitoly, včetně statistiky finančních (rozpočtových) údajů za posledních deset let a jejich následná komparace. Mezi subcílé bakalářské práce patřil například popis mimorozpočtových zdrojů financování HZS ČR.

V teoretické části práce autorka definovala danou problematiku, popsala vývoj HZS ČR, jehož historie sahá až do 14. století. Dále popsala poslání HZS ČR a jeho úkoly v současnosti jakož i jeho ukotvení v systému organizačních složek státu. Rovněž definovala právní předpisy, kterými se při své činnosti a plnění úkolů řídí.

Z praktické části práce vyplynulo, že bezpečnostní sbor HZS ČR není financován pouze ze státního rozpočtu. Státní rozpočet tvoří významnou část financování HZS ČR, na druhou stranu se nejedná o jediný zdroj financování HZS ČR. Jak je v práci popsáno, další významnou částí financování celého HZS ČR tvoří mimorozpočtové zdroje financování. Tyto mimorozpočtové zdroje financování jsou pro HZS ČR velmi podstatné a nepostradatelné pro plnění úkolů, které HZS ČR má a plnit musí. Jak je uvedeno v práci, jedná se o tyto mimorozpočtové zdroje financování – finanční prostředky z fondů Evropské unie, náhrady za zásah jednotek požární ochrany u dopravních nehod, prostředky z Fondu zábrany škod a jiné mimorozpočtové zdroje.

Další podstatnou část práce autorka vytvořila z dat a údajů, které získala při bakalářské praxi, kterou vykonávala v roce 2020 u MV-GŘ HZS ČR, zejména na ekonomickém odboru. Jedná se o údaje, které zobrazují finanční situaci HZS ČR a jejich nakládání s rozpočtem, tedy jejich výdaje. Dále jsou zde zobrazeny zdroje financování, tedy příjmy HZS ČR ať již rozpočtové, tak i mimorozpočtové. Všechny údaje jsou autorkou zpracovány do tabulek a grafů a dále autorkou okomentovány a komparovány za aktuální desetiletí. Z komparace bylo zjištěno, že zdroje financování HZS ČR (rozpočtové i mimorozpočtové) mají rostoucí tendenci. Jinak řečeno každým rokem se navyšují. Je tomu tak proto, že HZS ČR stále navyšuje početní stavy, jak je taktéž uvedeno v praktické části této bakalářské práce. Zaměstnanecké početní stavy nejsou jediným důvodem růstu finančních zdrojů, dalšími důvody jsou například nákupy nové a kvalitnější techniky, strojů, automobilů, lepší dislokace, zefektivnění vzdělávacích středisek a další.

Každé další navýšení celého rozpočtu HZS ČR má svůj smysl a je důležité aktivně hledat zdroje financování, které se ještě například nevyužívají, ale jejich přínos pro HZS ČR by byl velký. Je zřejmé, že toto doplňkové financování HZS ČR svůj účel plní. Dnes již tvoří nepostradatelnou část financování HZS ČR.

Jedním z důvodů hledání a rozšiřování mimorozpočtových zdrojů financování jsou geopolitické podmínky, kdy může HZS ČR čerpat finanční zdroje například z Evropské unie.

Z tvrzení, že mimorozpočtové zdroje financování jsou pro HZS ČR nepostradatelnou součástí jejich rozpočtu, vyplývá, že sbor usiluje o stabilizaci tohoto zdroje financování a samozřejmě o jeho navýšení.

7 Seznam použitých zdrojů

Akademické práce

1. Hodis, D. (2020). *Analýza stavu doplňkového financování Hasičského záchranného sboru ČR prostřednictvím náhrad od pojišťoven za zásahy jednotek požární ochrany u dopravních nehod - Závěrečná práce*. Praha: Institut pro veřejnou správu Praha.

Zákonné normy

2. Zákon č. 2/1969 Sb. Kompetenční zákon. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 11.12.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1969-2>
3. Zákon č. 133/1985 Sb. Zákon o požární ochraně. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 20.12.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133>
4. Zákon č. 218/2000 Sb. Zákon o rozpočtových pravidlech. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 06.01.2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-218>
5. Zákon č. 224/2015 Sb. Zákon o prevenci závažných havárií. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 01.12.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-224>
6. Zákon č. 238/2000 Sb. Zákon o Hasičském záchranném sboru ČR. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 12.12.2020]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-238>
7. Zákon č. 239/2000 Sb. Zákon o integrovaném záchranném systému. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 03.01.2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>
8. Zákon č. 240/2000 Sb. Krizový zákon. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 13.03.2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>
9. Zákon č. 320/2015 Sb. Zákon o hasičském záchranném sboru. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 12.01.2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-320>
10. Zákon č. 361/2003 Sb. Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 13.02.2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361>
11. Zákon č. 634/2004 Sb. Zákon o správních poplatcích. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 08.01.2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-634>

Internetové zdroje

12. Časopis 112 ROČNÍK XII ČÍSLO 5/2013 - Hasičský záchranný sbor České republiky. *Úvodní strana - Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Copyright © 2020 Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 10.01.2021]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xii-cislo-5-2013.aspx>

13. Časopis 112 ROČNÍK XII ČÍSLO 10/2013 - Hasičský záchranný sbor České republiky. *Úvodní strana - Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Copyright © 2020 Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 20.11.2020]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xii-cislo-10-2013.aspx?q=Y2hudW09NQ%3d%3d>
14. Česká kancelář pojistitelů. *Fond zábrany škod* [online]. Informační memorandum – GDPR. Copyright © 2021 Česká kancelář pojistitelů [cit. 5.1.2021]. Dostupné z: <https://www.fondzabranyskod.cz/o-fondu/co-je-fzs>
15. Dopravní nehody v Libereckém kraji v roce 2020 | ČSÚ v Liberci. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. [cit. 28.02.2021] Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xl/dopravni-nehody-v-libereckem-kraji-v-roce-2020>
16. Integrovaný záchranný systém - Hasičský záchranný sbor České republiky. *Úvodní strana - Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Copyright © 2020 Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 14.10.2020]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranny-system.aspx>
17. Investiční dotace pro JSDH obcí - Hasičský záchranný sbor České republiky. *Úvodní strana - Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Copyright © 2020 Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, všechna práva vyhrazena [cit. 8.01.2021]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/dotace-obcim-na-reprodukcii-pozarni-techniky-649464.aspx>
18. Ministerstvo financí České republiky - sekce veřejné rozpočty. *Státní rozpočet v kostce* [online]. Creative Commons 2021 Ministerstvo financí České republiky [cit. 10. Prosinec 2020]. Dostupné z: www.mfcr.cz/rozpocet-v-kostce
19. Působnost ministerstva - Ministerstvo vnitra České republiky. *Úvodní strana - Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Copyright © 2020 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena [cit. 10.12.2020]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ministerstvo-pusobnost-ministerstva.aspx>
20. Rozpočet MV - archiv - Ministerstvo vnitra České republiky. *Úvodní strana - Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Copyright © 2020 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena [cit. 10.12.2020]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/rozpocet-mv-archiv.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>
21. *Zákony pro lidi. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 6.01.2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1969-2#cast2>

Knižní zdroje

22. KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ, Daniel REMEŠ a Karel ŠTEKER. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 3., kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2017. Prosperita firmy. ISBN 978-80-271-0563-2.
23. NAHODIL, František. *Veřejná správa a financování veřejného sektoru*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 9788073805364.
24. REKTOŘÍK, Jaroslav. *Krizový management ve veřejné správě: teorie a praxe*. Praha: Ekopress, 2004. ISBN 8086119831.
25. *Rozpočet a financování: obce, kraje, hl. město Praha, organizační složky státu, příspěvkové organizace, svazky obcí : zákony, nařízení vlády, vyhlášky : redakční uzávěrka ..* Ostrava: Sagit, 2006-. ÚZ. ISBN 978-80-7488-284-5.

26. RŮČKOVÁ, Petra. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. 5., aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-5534-2.
27. SAMUELSON, Paul Anthony a William D. NORDHAUS. *Ekonomie: 19. vydání*. Praha: NS Svoboda, 2013. ISBN 978-80-205-0629-0.
28. STEJSKAL, Jan. *Ekonomika neziskové organizace*. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, Tiskové a distribuční centrum, 2010. ISBN 978-80-86825-55-7.
29. STEJSKAL, Jan, Helena KUVÍKOVÁ a Kateřina MAŤÁTKOVÁ. *Neziskové organizace - vybrané problémy ekonomiky: se zaměřením na nestátní neziskové organizace*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-973-9.
30. SZASZO, Zoltán. *Stručná historie profesionální požární ochrany v českých zemích*. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2010. ISBN 978-80-86640-60-0.
31. TETŘEVOVÁ, Liběna. *Veřejná ekonomie*. [Praha]: Professional Publishing, 2008. ISBN 978-80-86946-79-5.
32. VAVERA, František. *Zákon o Hasičském záchranném sboru ČR*. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2017. ISBN 978-80-87544-65-5.
33. ZPĚVÁK, Aleš. *Zákon o integrovaném záchranném systému: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-199-8.

8 Přílohy

Příloha 1 – příjmy a výdaje státního rozpočtu dle zákona č. 218/2000 Sb.

Příjmy státního rozpočtu tvoří, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak:

- a) výnosy daní, včetně příslušenství,*
- b) pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti včetně penále,*
- c) výnosy z podílu na clech, který je podle práva Evropské unie ponechán členským státům na úhradu nákladů spojených s jejich výběrem a výnosy ze sankcí a úhrad exekučních nákladů v celním řízení,*
- d) příjmy z činnosti organizačních složek státu a odvody příspěvkových organizací,*
- e) odvod zbývajícího zisku České národní banky,*
- f) sankce za porušení rozpočtové kázně,*
- g) správní a soudní poplatky,*
- h) úhrady spojené s realizací státních záruk,*
- i) příjmy z prodeje a nájmu majetku ČR, se kterým hospodaří organizační složka státu, a příjmy z prodeje nemovitého majetku ČR, se kterým hospodaří příspěvkové organizace; to neplatí pro příjmy z prodeje majetku ČR nabytého darem a děděním,*
- j) splátky návratných finančních výpomocí poskytnutých ze státního rozpočtu,*
- k) peněžní dary poskytnuté organizačním složkám státu použité v běžném rozpočtovém roce,*
- l) výnosy z majetkových účastí státu,*
- m) výnosy z cenných papírů, jejichž nákup byl realizován z prostředků státního rozpočtu,*
- n) penále za neoprávněně použité nebo zadržené prostředky poskytnuté z Národního fondu,*
- o) prostředky, které byly připsány nebo odvedeny na účty Národního fondu a nemohou být zařazeny mezi prostředky uvedené v § 37 odst. 1,*
- p) prostředky získané od Národního fondu za prostředky vydané ze státního rozpočtu podle § 38,*
- q) pokuty,*
- r) další příjmy stanovené tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem.*

Ze státního rozpočtu se hradí:

- a) výdaje na činnost organizačních složek státu a výdaje na činnost příspěvkových organizací v jejich působnosti, kterými jsou příspěvky na provoz, dotace na financování programů a akcí (§ 12 a 13), dotace na úhradu provozních výdajů, které jsou nebo mají být kryty z rozpočtu Evropské unie včetně stanoveného podílu státního rozpočtu na financování těchto výdajů, a dotace na úhradu provozních výdajů podle mezinárodních smluv, na základě kterých jsou ČR svěřeny peněžní prostředky z finančního mechanismu Evropského hospodářského prostoru, finančního mechanismu Norska a z programu švýcarsko-české spolupráce,*
- b) výdaje na dávky důchodového pojištění, dávky nemocenského pojištění, dávky státní sociální podpory, ostatní sociální dávky, výdaje na podporu v nezaměstnanosti, podporu při rekvalifikaci a na aktivní politiku zaměstnanosti,*
- c) dotace na návratné finanční výpomoci územním samosprávním celkům na jinou než podnikatelskou činnost,*
- d) dotace na návratné finanční výpomoci právnickým a fyzickým osobám na podnikatelskou činnost,*
- e) dotace spolkům a příspěvky politickým stranám,*
- f) dotace právnickým osobám, které jsou založeny nebo zřízeny k poskytování zdravotních, kulturních, vzdělávacích a sociálních služeb a k poskytování sociálně-právní ochrany dětí, a fyzickým osobám, které takové služby nebo sociálně-právní ochranu dětí poskytují, a to výhradně na tyto účely,*
- g) dotace státním fondům a návratné finanční výpomoci,*
- h) dotace fyzickým osobám, které nevyvíjejí podnikatelskou činnost a zabývají se chovem včel, drží plemeníky za účelem zajištění přirozené plemenitby hospodářských zvířat nebo jsou vlastníky nebo nájemci lesa,*
- i) dotace nadacím, nadačním fondům, ústavům a obecně prospěšným společnostem,*
- j) dotace a návratné finanční výpomoci Regionálním radám regionů soudržnosti,*
- k) dotace dobrovolným svazkům obcí,*
- l) peněžité vklady státu do akciových společností,*
- m) nákup cenných papírů,*
- n) peněžní dary poskytnuté do zahraničí,*
- o) vklady, příspěvky a dotace mezinárodním organizacím,*
- p) výdaje na realizaci státních záruk,*
- q) výdaje související s plněním závazků k Evropským společenstvím,*

- r) *příspěvky fyzickým osobám podle zvláštního zákona,*
- s) *výdaje související s dluhovou službou,*
- t) *další výdaje stanovené zvláštním zákonem,*
- u) *výdaje na vládní úvěry,*
- v) *dotace fyzickým a právnickým osobám, které nevyvíjejí podnikatelskou činnost, na výstavbu, opravy, modernizace a rekonstrukce bytového fondu a na výstavbu technické infrastruktury,*
- w) *dotace Podpůrnému a garančnímu rolnickému a lesnickému fondu a.s.,*
- x) *dotace a návratné finanční výpomoci evropským seskupením pro územní spolupráci,*
- y) *výdaj podle přímo použitelných předpisů Evropské unie do finančního nástroje nebo fondu fondů v souladu s uzavřenou dohodou o financování.*

Ukazatele kapitoly 314 Ministerstvo vnitra

Pro rozpočtové období 2020 - 2022

	2020	2021	2022 v Kč
Souhrnné ukazatele			
Příjmy celkem	10 685 258 777	9 473 182 269	9 918 398 734
Výdaje celkem	81 519 358 975	79 677 777 423	79 074 691 775
Specifické ukazatele - příjmy			
Daňové příjmy ¹⁾	6 000 000	6 000 000	6 000 000
Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti	8 817 502 913	8 993 182 269	9 438 398 734
v tom: pojistné na důchodové pojištění	7 869 909 995	8 045 589 351	8 490 805 816
pojistné na nemocenské pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	947 592 918	947 592 918	947 592 918
Nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem	1 861 755 864	474 000 000	474 000 000
v tom: příjmy z rozpočtu Evropské unie bez společné zemědělské politiky celkem	1 358 425 702	0	0
příjmy z prostředků finančních mechanismů	29 330 162	0	0
ostatní nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem	474 000 000	474 000 000	474 000 000
Specifické ukazatele - výdaje			
Výdaje Policie ČR	45 194 638 119	44 231 995 628	44 221 320 596
Výdaje Hasičského záchranného sboru ČR	11 728 946 864	11 138 701 877	11 138 355 867
Výdaje na zabezpečení plnění úkolů Ministerstva vnitra a ostatních organizačních složek státu	13 476 777 191	12 775 569 117	11 656 888 511
Výdaje na sportovní reprezentaci	291 789 801	291 789 801	291 789 801
Dávky důchodového pojištění	6 156 373 000	6 494 895 000	6 850 812 000
Ostatní sociální dávky	4 670 834 000	4 744 826 000	4 915 525 000
Výdaje spojené s výkonem předsednictví ČR v Radě Evropské unie	0	0	0
Průřezové ukazatele			
Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	36 162 703 619	36 064 007 407	36 005 162 470
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem ²⁾	12 149 013 906	12 118 745 267	12 098 855 678
Základní přídel fondu kulturních a sociálních potřeb	717 192 743	715 645 513	714 587 061
Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech	4 917 139 044	4 889 539 347	4 888 603 515
Platy zaměstnanců bezpečnostních sborů a ozbrojených sil ve služebním poměru	29 278 246 412	29 277 367 412	29 277 367 412
Platy zaměstnanců na služebních místech dle zákona o státní službě	1 664 251 438	1 615 368 599	1 563 381 824
Výdaje na výzkum, vývoj a inovace celkem včetně programů spolufinancovaných z prostředků zahraničních programů ³⁾	725 687 000	846 047 000	846 828 000
v tom: ze státního rozpočtu celkem	725 687 000	846 047 000	846 828 000
v tom: institucionální podpora celkem ⁴⁾	148 828 000	148 828 000	148 828 000
úcelová podpora celkem ⁴⁾	576 859 000	697 219 000	698 000 000
podíl prostředků zahraničních programů ³⁾	0	0	0
Úcelová podpora na programy aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací ⁵⁾	576 859 000	697 219 000	698 000 000
Úcelová podpora na specifický vysokoskolový výzkum ⁶⁾	0	0	0
Institucionální podpora výzkumných organizací podle zhodnocení jimi dosažených výsledků ⁷⁾	141 828 000	141 828 000	141 828 000
Institucionální podpora na mezinárodní spolupráci ČR ve výzkumu a vývoji ⁸⁾	0	0	0
Zahraněčí rozvojová spolupráce	0	0	0
Program sociální prevence a prevence kriminality	81 360 000	61 000 000	61 000 000
Podpora projektů integrace příslušníků romské komunity	0	0	0
Zajištění přípravy na krizové situace podle zákona č. 240/2000 Sb.	135 000	50 000	50 000
Výdaje spolufinancovane zcela nebo částečně z rozpočtu Evropské unie bez společné zemědělské politiky celkem	1 581 084 176	0	0
v tom: ze státního rozpočtu	222 658 474	0	0
podíl rozpočtu Evropské unie	1 358 425 702	0	0
Výdaje na společné projekty, které jsou zcela nebo částečně financovány z prostředků finančních mechanismů celkem	38 667 257	0	0
v tom: ze státního rozpočtu	9 337 095	0	0

pokračování na další straně

Ukazatele kapitoly 314 Ministerstvo vnitra

Pro rozpočtové období 2020 - 2022

- pokračování z předchozí strany

	2020	2021	2022 v Kč
podíl prostředků finančních mechanismů	29 330 162	0	0
Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVŠ	6 123 798 414	4 282 180 536	3 272 820 911
celkem			

- 1) bez příjmů z povinného pojištění na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti
- 2) povinné pojištění na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojištění na veřejné zdravotní pojištění
- 3) z rozpočtu EU a z prostředků finančních mechanismů
- 4) výdaje na výzkum, vývoj a inovace podle § 6 odst. 1 zákona č. 130/2002 Sb., ve znění zákona č. 110/2009 Sb.
- 5) výdaje na výzkum, vývoj a inovace podle § 6 odst. 2 zákona č. 130/2002 Sb., ve znění zákona č. 110/2009 Sb.

Zdroj: MV ČR

Příloha 3 – historie HZS ČR

Královské Nové Město pražské vydalo v roce 1678 pozoruhodný požární řád. Obsahuje následující preambuli: „Kdo chcež škody zaniknouti, nedej jiskře ohněm býti“. Jsou v něm základní preventivní opatření a způsob hašení s uvedením hasebního náradí a zdrojů vody. Kohokoliv, kdo první voznici nebo štoudev vody k ohni přivezl, čekala odměna. V této době se mezi protipožární opatření řadí i povinnost stavět zděné komíny, zavádět kominické služby a stálé služby pro hlášení vzniklého požáru. Dále bylo stanoveno, že hasební práce ve městech řídí městský hejtmán a úředníci a zřízenci jsou povinni při hašení pomáhat.

Úspěšnost při hašení vzniklých požárů závisela nejen na zdokonalování organizace boje proti ohni, ale též na rozvoji technického pokroku, tedy i na vynalézání a zdokonalování hasičského náradí. Hasicí technika a náradí se vyvíjely během několika staletí od primitivních starověkých a jednoduchých středověkých prostředků, až po nejsložitější stroje, náradí a prostředky současného období.

Dalším důležitým mezníkem ke zdokonalení hašení byla stříkačka. První zmínky o ní pocházejí z období zhruba okolo roku 250 př. n. l., kdy Egypťan Ctesébius, žijící v Alexandrii, sestrojil zařízení, které nahradilo hašení poléváním vodou z různých nádob. Toto zařízení později zdokonalil Heron. Stříkačka se vyvíjela několik staletí, největšího vylepšení však doznala v 17. století, kdy se začaly objevovat první ruční stříkačky tzv. berlovky, džberovky nebo stříkačky umístěné na trakařích či nosítkách. Ke zdokonalení stříkaček přispěl v roce 1778 vynález parního stroje, který byl později využit k výrobě parní stříkačky.

První automobily pronikly do vybavení pražského profesionálního hasičského sboru v roce 1912 a až v roce 1926 definitivně ukončily éru koňských potahů.

Období 18. století bylo obdobím reforem Marie Terezie a později jejího syna Josefa II. Císařovna sjednotila požadavky na předcházení požárům a pro jejich hašení vydáním Řádu k hašení ohně pro města zemská, městečka a dědiny Markrabství moravského v roce 1751 a dále vydáním dvou patentů pro Čechy – pro královská města pražská 3. února 1755 a pro venkov 22. září 1755. Další zpřísnění požadavků v předcházení požárům vyplynulo z požárních řádů Josefa II., pro Čechy vydaného 25. července 1785. Obsahoval již dokonalejší organizační a preventivní opatření, požadavky na obstarávání a péči o tehdy dostupnou hasicí techniku a náradí, pravidla pro zřizování fondů na podporu těch, kteří byli postiženi požáry, a první pokusy o pojištění staveb proti škodám způsobených požáry.

V první polovině 19. století se stále častěji objevovaly plány, jak organizovat boj s požáry, aby jejich hašení bylo úspěšnější. Ve velkých městech, zejména v Praze, sílily názory, že by město mělo mít stálé „služebníky k hašení“.

První sbory občanů, kteří se cvičili pro boj s požáry, vznikly v Německu, zejména v Berlíně, Hamburku a v dalších větších městech. Podle jejich vzoru se připravovalo vytvoření hasičských sborů i v našich zemích. První sbor dobrovolných hasičů, avšak německý, založil rytmistr ve výslužbě Ferdinand Leitenberger v roce 1854 v Zákupích a další vznikl v roce 1861 v Liberci. První český sbor dobrovolných hasičů založil v roce 1864 Karel Krohn spolu s několika občany ve Velvarech. Koncem roku 1870 bylo v tehdejším království Českém 20 sborů dobrovolných hasičů.

Četnost vzniku požárů, zejména ve větších městech, již nedovolovala jejich spolehlivou likvidaci jen dobrovolnými hasičskými sbory, a tak se začaly i v našich zemích objevovat názory na nutnost založení profesionálních hasičských sborů. Podle některých dostupných podkladů vznikl v Evropě první profesionální hasičský sbor na počátku 18. století v Paříži. O zřízení prvního profesionálního hasičského sboru u nás se zasloužil pražský magistrát. Náklady na jejich platy, výstroj, výzbroj, ubytování a stravování byly vyčísleny částkou asi 30 tisíc zlatých ročně. Prvním velitelem byl jmenován Ludvík Pasta, který byl v době od 29. května do 2. července 1853 vyslán do Berlína, kde hasičský sbor již dva roky fungoval. Po návratu pak pražský hasičský sbor vycvičil a řídil.

V této době byla pražskou obcí pod číslem 46581 vydaná ručně psaná dvojjazyčná česko-německá vyhláška ze dne 18. července 1853, kterou byl zřízen hasičský sbor města Prahy. Obdobně jako v Praze vznikl profesionální hasičský sbor v Brně počátkem roku 1864. V následujících letech vznikl v roce 1866 profesionální hasičský sbor v Českých Budějovicích a v roce 1892 v Plzni.

Budování profesionálních a dobrovolných hasičských sborů si vyžádalo právní úpravu požární ochrany.

Byly vydány tyto zákony:

- pro Slezsko – zákon č. 20 Slezského zemského zákoníku ze dne 2. února 1873, jimiž se vydává řád policie ohně pro vojvodství Slezské, (novelizován v letech 1898 a 1913),*
- pro Moravu – zákon č. 35 Moravského zemského zákoníku ze dne 5. dubna 1873 platný pro markrabství Moravské, kterýmž se vydává řád policie požárové a řád hasící,*
- pro Čechy – zákon č. 45 Českého zemského zákoníku ze dne 25. května 1876, kterýmž se vydává řád policie v příčině ohně pro království České.*

Uvedené zákony upravovali činnost v oblasti požární ochrany i po vzniku Československé republiky v roce 1918 a byly zrušeny až 1. ledna 1942 protektorátním vládním nařízením č. 30/1942 ze dne 18. prosince 1941 o věcech požární ochrany.

Kromě hlavního požárního ředitele byli dalšími protektorátními zaměstnanci, podle nařízení vlády č. 352/1942 Sb., jimž se doplňuje vládní nařízení č. 30/1942 Sb., o věcech požární ochrany, i dva zemští požární ředitelé, kteří rovněž vykonávali odborný dohled ve věcech požární ochrany v rozsahu určeném ministrem vnitra. Na náklad Protektorátu Čechy a Morava mohl ministr vnitra v krajích zřídit hasičské opěrné body. Toto ustanovení o zřízení hlavního a krajských požárních ředitelů bylo naplněno tak, že Ministerstvo vnitra výnosem ze dne 15. června 1942 čís. 8488/1942 – V/6, na základě vládního nařízení č. 30/1942 Sb., nařídilo utvoření 18 krajů a ustanovilo v každém kraji požárního ředitele.

1. kraj
  - a. kraj hlavního města Prahy,
  - b. kraj zemského hlavního města Brna.
2. kraj (Praha – venkov)
3. kraj (Kladno)
4. kraj (Jičín)
5. kraj (Kolín)
6. kraj (Hradec Králové)
7. kraj (Pardubice)
8. kraj (Plzeň – město)
9. kraj (Plzeň – venkov)
10. kraj (Klatovy)
11. kraj (Budějovice)
12. kraj (Tábor)
13. kraj (Brno – venkov)
14. kraj (Olomouc)
15. kraj (Frýdek)
16. kraj (Jihlava)
17. kraj (Zlín)

Nařízení protektorátní vlády stanovilo následující druhy hasičstva:

- a) z povolání,
- b) dobrovolné,
- c) povinné,

d) závodní.

Členství u hasičů bylo možné až po dovršení 18 let věku a aktivní služba končila dovršením 60 let věku. Ze starších dobrovolných hasičů se tvořily hasičské zálohy. Pro službu u hasičů se vyžadovala tělesná schopnost a bezúhonnost vyjádřená tím, že proti osobě uchazeče není námitek. Z členství byly vyloučeny osoby zbavené svéprávnosti, trestané žalářem nebo káznici, bez čestných práv občanských a ty, které se jevily pro své osobní vlastnosti neschopnými. Árijský základ předpisu je zřejmý z faktu, že hasiči nesměli být Židé.

Zajímavým ustanovením bylo, že členství určité osoby bylo možné pouze v jednom hasičstvu, což znamenalo, že např. profesionální hasič nemohl být členem dobrovolné jednotky ve svém bydlišti, což je dnes vcelku běžné.

Závodní hasičstvo bylo zřizováno příslušným závodem, který byl určen dohlédacím úřadem a bylo určeno především k zajištění požární bezpečnosti závodu. Nejmenší povinný počet byl 18 mužů. Velitele určoval majitel závodu a potvrzoval krajský požární ředitel. V období od vzniku republiky až do Protektorátu Čechy a Morava byly založeny čtyři závodní profesionální požární jednotky, a to v roce 1921 v závodě Synthesia Semtín Pardubice, v roce 1926 v závodě Škoda Plzeň, v roce 1934 v závodě Adast Adamov a v roce 1937 ve Zbrojovce Vsetín. Později v období Protektorátu Čechy a Morava vznikly další čtyři profesionální závodní požární jednotky, a to v roce 1941 ve VŽKG Vítkovice a v závodě Meopta Přerov, v roce 1942 v pozdějších závodech ZVÚ Hradec Králové a v roce 1944 v závodě Paramo Pardubice.

Hasičstvo z povolání bylo zařízením obce a bylo zřizováno ve městech s více než 50 000 obyvateli. Velitele ustanovovala obec a potvrzoval ministr vnitra. Pokud v obci existovalo ještě hasičstvo dobrovolné, tvořilo s profesionálním hasičstvem jednotu, vedenou velitelem hasičstva z povolání, bez újmy právní samostatnosti dobrovolného hasičstva.

Hasičstvo dobrovolné bylo ustanoveno k ochraně ostatních obcí, které mělo být „výkonu schopné a místním poměrům přiměřené“. Toto hasičstvo vznikalo přijetím předepsaných stanov a jejich schválením. Nejmenší počet mužů v dobrovolném hasičstvu činil 18, výjimečně mohl být počet členů jednotky snížen, po dohodě s krajským požárním ředitelem, na 14 mužů.

Hasičstvo povinné bylo zřizováno povinností obce, pokud nebylo v obci hasičstvo z povolání ani dobrovolné a nebylo možné je zřídit. Toto hasičstvo bylo zařízením obce, jeho velitele ustanovovala obec a potvrzoval krajský požární ředitel. Muži ve věku od 18 do 60 let museli kdykoliv uposlechnout výzvu k vykonávání služby v povinném hasičstvu. Výjimka byla možná jen ze zdravotních důvodů, případně z důvodu, že povolání těchto osob nebylo slučitelné s jinými veřejnými zájmy. Nejmenší povinný počet členů této jednotky byl 18 mužů, výjimečně 14 mužů.

Plnohodnotné profesionální jednotky požární ochrany vznikaly houfně ve větších městech těsně po ukončení války, ještě na základě protektorátního vládního nařízení č. 30/1942 Sb. Výjimkou byly profesionální požární sbory vzniklé v období protektorátu, a to v Kolíně a v Pardubicích. Spolu s nimi existovaly koncem války ještě profesionální požární sbory v hlavním městě Praze, Brně, Plzni a Českých Budějovicích.

Úkoly státu se v tomto období zaměřovaly především na udržování veřejného pořádku a bezpečnosti, včetně bezpečnosti protipožární. (Szaszo, 2010)

Příloha 4 – právní rámec HZS ČR

Do právního rámce, kterým se HZS ČR řídí, patří také:

- **zákon č. 255/2012 Sb.**, o kontrole,
- **nařízení vlády č. 34/1986 Sb.**, o jednorázovém mimořádném odškodňování osob za poškození na zdraví při plnění úkolů požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů,
- **nařízení vlády č. 462/2000 Sb.**, k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 **zákona č. 240/2000 Sb.**, o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- **nařízení vlády č. 463/2000 Sb.**, o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníckými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva, ve znění nařízení vlády č. 527/2002 Sb.,
- **nařízení vlády č. 172/2001 Sb.**, k provedení zákona o požární ochraně, ve znění nařízení vlády č. 498/2002 Sb.
- **nařízení vlády č. 352/2003 Sb.**, o posuzování zdravotní způsobilosti zaměstnanců jednotek hasičských záchranných sborů podniků a členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků,
- **nařízení vlády č. 432/2010 Sb.**, o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury, ve znění nařízení vlády č. 315/2014 Sb.,
- **vyhláška Ministerstva vnitra č. 202/1999 Sb.**, kterou se stanoví technické podmínky požárních dveří, kouřotěsných dveří a kouřotěsných požárních dveří,
- **vyhláška Ministerstva vnitra č. 87/2000 Sb.**, kterou se stanoví podmínky požární bezpečnosti při svařování a nahřívání živců v tavných nádobách,
- **vyhláška č. 246/2001 Sb.**, o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru,
- **vyhláška Ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb.**, o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému,
- **vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb.**, k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva,

- **vyhláška č. 2/2006 Sb.**, kterou se pro školy a školská zařízení zřizované Ministerstvem vnitra provádějí některá ustanovení školského zákona,
- **vyhláška č. 35/2007 Sb.**, o technických podmínkách požární techniky, ve znění vyhlášky č. 53/2010 Sb.,
- **vyhláška č. 23/2008 Sb.**, o technických podmínkách požární ochrany staveb, ve znění vyhlášky č. 268/2011 Sb.,
- **vyhláška č. 69/2014 Sb.**, o technických podmínkách věcných prostředků požární ochrany,
- **vyhláška č. 226/2015 Sb.**, o zásadách pro vymezení zóny havarijního plánování a postupu při jejím vymezení a o náležitostech obsahu vnějšího havarijního plánu a jeho struktuře,
- **vyhláška č. 407/2015 Sb.**, kterou se stanoví druhy a vzory služebních stejnokrojů příslušníků Hasičského záchranného sboru České republiky, způsob označení příslušnosti k Hasičskému záchrannému sboru České republiky a odlišujícího označení, vzory služebních průkazů a průkazů zaměstnanců a způsob prokázání příslušnosti služebním průkazem a vzory velkého a malého znaku Hasičského záchranného sboru České republiky a základní znaky charakterizující prapor Hasičského záchranného sboru České republiky (výstrojní vyhláška hasičského záchranného sboru),
- **vyhláška č. 75/2001 Sb.**, kterou se stanoví báňsko-technické podmínky pro zřizování, využití a ochranu důlních děl vybraných pro využití při krizových situacích pro uplatňování preventivních, technických a bezpečnostních opatření a provádění kontrol,
- **vyhláška č. 281/2001 Sb.**, kterou se provádí § 9 odst. 3 písm. a) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění vyhlášky č. 237/2003 Sb.,
- **vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb.**, o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění vyhlášky č. 429/2003 Sb.,
- **ústavní zákon č. 110/1998 Sb.**, o bezpečnosti České republiky, ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb.,

- **vybraná ustanovení zákona č. 168/1999 Sb.**, o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů,
- **vybraná ustanovení zákona č. 218/2000 Sb.**, o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů,
- **vybraná ustanovení zákona č. 219/2000 Sb.**, o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů,
- **zákon č. 241/2000 Sb.**, o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- **zákon č. 151/2010 Sb.**, o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů.

Příloha 5 – organizační struktura HZS ČR

Sekce pro prevenci a civilní nouzovou připravenost GŘ HZS ČR

Tato sekce zajišťuje činnosti v rámci krizového plánování, příprav a ochrany obyvatel. Náměstkem GŘ pro řízení této sekce je v současnosti plk. Ing. Daniel Miklós, MPA, který je přímým nadřízeným ředitelům odborů. Pod správu sekce pro prevenci a civilní nouzovou připravenost GŘ HZS ČR spadá odbor prevence, odbor civilní nouzové připravenosti a strategií, odbor ochrany obyvatelstva a krizového řízení a institut ochrany obyvatelstva.

Odbor prevence

Odbor prevence je odpovědný za zajištění výkonu státní správy v rámci požární prevence, za metodické řízení výkonu státního požárního dozoru a za zpracování koncepcí organizace a rozvoje těchto činností.

Odbor je rozdělen na tři samostatná oddělení, kterými jsou:

- oddělení zjišťování příčin vzniku požáru
- oddělení technické prevence
- oddělení kontrolní činnosti

Odbor civilní nouzové připravenosti a strategií

Zajišťuje výkon státní správy a koordinaci plnění úkolů v oblasti civilní nouzové připravenosti včetně výzkumu a vývoje. V rámci působnosti HZS ČR zajišťuje koordinované prosazování civilních bezpečnostních zájmů a priorit v mezinárodních organizacích.

Odbor civilní nouzové připravenosti a strategií je rozdělen na dvě oddělení:

- oddělení civilní nouzové připravenosti
- oddělení strategií.

Odbor ochrany obyvatelstva a krizového řízení

Zajišťuje výkon státní správy a koordinuje plnění úkolů ochrany obyvatelstva, krizového řízení, krizového plánování, havarijního plánování a hospodářských opatření pro krizové stavy. Zpracovává koncepční dokumenty a podílí se na jejich realizaci, podílí se na zpracování krizového plánu ministerstva a na plnění úkolů obranného plánování ředitelství.

Odbor ochrany obyvatelstva a krizového řízení se dělí na tři samostatná oddělení:

- oddělení ochrany obyvatelstva
- oddělení krizového řízení
- oddělení instruktáží a školení

Institut ochrany obyvatelstva

Institut ochrany obyvatelstva v Lázních Bohdaneč je účelovým zařízením GŘ HZS ČR. Hlavní náplní institutu je vědecká a výzkumná, vzdělávací, informační a specializovaná činnost v oblastech ochrany obyvatelstva, krizového řízení, integrovaného záchranného systému a civilního nouzového plánování.

Sekce IZS a operačního řízení GŘ HZS ČR

Náměstkem GŘ pro řízení této sekce je brig. gen. Ing. František Zadina. Sekce se skládá ze čtyř částí, kterými jsou odbor IZS a výkonu služby, odbor operačního řízení, odbor komunikačních a informačních systémů a technický ústav požární ochrany.

Odbor IZS a výkonu služby

Odbor integrovaného záchranného systému a výkonu služby odpovídá za koncepci a realizaci IZS, koordinaci záchranných prací a spolupráci složek IZS, za usměrňování, koordinaci a kontrolu činnosti jednotek PO, za organizaci, návrh početních stavů a výkon služby v HZS ČR a jednotkách PO a odbornou přípravu v této oblasti. Podílí se na zabezpečení výzkumu a vývoje v oblasti požární ochrany, soustřeďuje a vyhodnocuje informace potřebné pro zásahy jednotek požární ochrany a ústřední řízení záchranných prací.

Odbor se dělí na pět samostatných oddělení:

- oddělení integrovaného záchranného systému,
- oddělení jednotek PO,
- oddělení strojní a technické služby,
- pracoviště chemické služby,
- psychologické pracoviště.

Odbor operačního řízení

Odbor se dále člení se na tři oddělení:

- oddělení operačního a informačního střediska,
- oddělení statistiky a humanitární pomoci,
- pracoviště podpory operačního řízení.

Odbor komunikačních a informačních systémů

Předmětem činností v tomto odboru, tedy provozu a rozvoje ICT je především následujících 15 oblastí:

1. Datová síť HZS ČR IP VPN (WAN a LAN) a datová síť ITS NGN
2. Radiokomunikační systém PEGAS
3. Analogová rádiová síť

4. Geografické informační systémy
5. Jednotný systém varování a vyrozumění
6. Jednotný informační systém požární prevence
7. Elektronická spisová služba
8. Elektronická pošta, e-mailové řešení
9. Fixní telefonie

Mobilní telefonie

10. Příjem tísňového volání
11. Informační systém operačního řízení
12. Informační systémy pro utajené spojení Vydra, Dudek, Beta
13. Videokonference
14. Ekonomický informační systém MV

Technický ústav požární ochrany

Zajišťuje expertní a certifikační podporu HZS ČR, vydává osvědčení a znalecké posudky pro mimo resortní orgány a organizace a komerční sféru v oblasti požární ochrany.

Sekce řízení lidských zdrojů GŘ HZS ČR

Zajišťuje organizaci a koordinaci činností MV-GŘ HZS ČR, včetně agend v oblasti personální, vzdělávání, práva, styků s veřejností, informací a zahraniční spolupráce.

Náměstkem GŘ pro řízení této sekce je plk. doc. JUDr. František Vavera, Ph.D., LL.M.

Sekce se dělí na kancelář GŘ HZS ČR, odbor personální a odbor vnějších vztahů a legislativy.

Odbor personální

Člení se na tři oddělení:

- oddělení personální,
- oddělení vzdělávání a oddělení PaM.

Odbor vnějších vztahů a legislativy

Odbor se člení na:

- oddělení právní a správního řízení,
- oddělení legislativní a služebního řízení,
- oddělení strukturálních fondů
- oddělení redakce

Školní a výcvikové zařízení HZS ČR

Plní tyto úkoly:

- organizuje a provádí kurzy pro získání a prodloužení odborné způsobilosti, specializační, zdokonalovací a rekvalifikační kurzy, odborné konference a semináře pro HZS ČR, jednotky PO a složky IZS,
- vytváří učební a metodické pomůcky pro vzdělávání,
- podílí se na zabezpečení fyzické přípravy a odborné způsobilosti v rámci HZS ČR a jednotek PO.

Jsou mu podřízena dvě vzdělávací zařízení, a to se sídly v Brně a ve Zbirohu.